

VERKALÝÐS BLAÐIÐ

Málgagn Einingarsamtaka kommúnista (marx-leninista)

8.tbl. 24.apríl - 8.maí 1979

Verð kr.200

Takið þátt í
Aðgerðum
Sameiningar 1.maí
— gegn kjaraskerðingu

SAMEINING 1. MAÍ

Samskipti
Kína og
Víetnam

8

Hvað
er
Andóf
'79 ?

12

Forsíðumyndin er eftir
Sigurð Þóri, myndlistar-
mann, og sýnir uppskipun í
Reykjavíkurböfn. Myndin
er hluti af seríu um ísl.
verkafólk við störf.

Hvatning frá
EIK(m-l):

Fyllið
raðir
okkar!

4

Kúgun kvenna —
hluti stéttarlegrar
undirokunar.

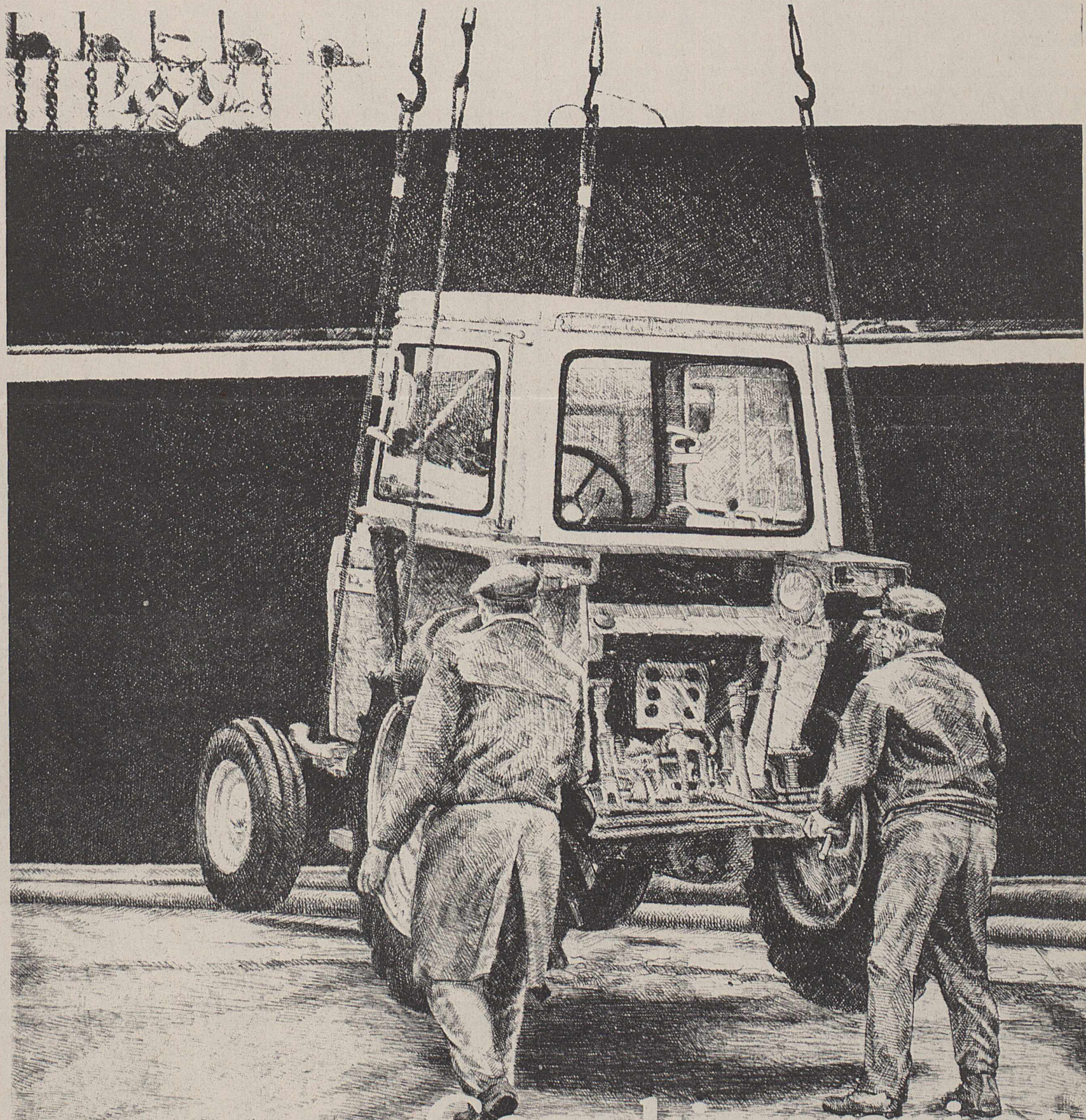

7

BSRB — félagar:

3

Fellum samkomulagið!

Gegn kjaraskerðing
niðurskurðum í
félagslegri þjónustu

VERKALÝÐS BLAÐIÐ

Takið þátt í 1. maí-starfinu!

Senn líður að 1. maí. Undirbúningur er hafinn að kröfugöngum og útifundum. Ljóst er, að um verður að ræða aðgerðir á vegum þriggja aðila. Undanfarin ár hafa Baráttueining, sem "Kommúnistaflokkur" Íslands (m-l) hefur staðið fyrir og Samfylking 1.maí, sem EIK(m-l) hefur haft frumkvæði að, verið með séraðgerðir. Nú hefur náðst eining um samvinnu og frumkvæði að myndun öflugrar samfylkingar. Sú samfylking hefur þegar verið stofnuð, Sameining 1. maí - gegn kjarskerðingum, í Reykjavík.

Í stefnu hennar felst hvatning til baráttu gegn stéttasamvinnustefnunni, kjararáns- og niðurskurðarstefnu ríkisvalds og auðstéttar, svo og hvatning til baráttu gegn erlendri ásælni og herstöðvum hér á landi og fyrir úrsögn úr NATO. Þá er lögð áhersla á baráttu gegn yfirgangs- og stríðsstefnu risaveldanna um allan heim. Sérstökum baráttumálum kvenna og námsmanna eru gerð skil. EIK(m-l) telja Sameiningu

1. maí vera eina valkost vinnandi fólks. Samtökin hvetja félagasína, stuðningsmenn og aðra baráttusína til að taka þátt í starfinu fram að 1. maí. Það þarfnast mikilla krafa.

Við hvetjum fólk til að tengja þau baráttumál, sem það vinnur að nú, við 1. maístarfið og koma fram með kröfur, tengdar þeirri baráttu. Hafið samband við forsvarsmenn Sameiningar 1. maí!

Svokölluð Rauð verkalyðs-eining (RVEI) og aðgerðir fulltrúaráðs verkalyðsfélaga eiga ekki skilið þátttöku vinnandi fólks. RVEI styður opið arðráns- og útþenslustefnu Sovétríkjanna víða um heim, svo og hafa forsvarsmenn Fylkingarinnar margsýnt sáttastefnu sína í garð uppkeyptrar verkalyðsforystu Alþýðubandalags og Alþýðuflokks. Að göngu fulltrúaráðsins standa helstu stéttasamvinnuforkólfarnir, menn sem hafa stutt kjararánið og sammingsbrotin undanfarna mánuði.

Stofnum kommúnistaflokks!

Vöntun byltingarsinnaðs forystuafls, hefur komið skýrt fram undanfarna mánuði, - stjórnmalaflokks verkalyðsins, sem leitt gæti varnarbaráttu verkalyðsins og annarrar alþýðu gegn stöðugum árásum auðvaldsins. Um leið og við vinnum að því að efla baráttu fjöldans, þurfum við að brýna þessi mikilvægu atriði fyrir fólki og hvetja það til að ganga til starfa með og ganga í EIK(m-l). Þetta er sérlega mikilvægt nú, vegna þess að EIK(m-l) hefur ekki tekist, eins og áætlað var, að fylla upp þau skilyrði, sem við töldum nauðsynleg til flokksstofnunar. Við teljum einkum skorta meiri tengsl við baráttu verkalyðsins og þátttöku vinnandi fólks í samtökum okkar. Líkurnar á því að stofnun kommúníks verkalyðsflokks náist á yfirstandandi ári eru því óverulegar.

Eins og frá hefur verið skýrt, eiga sér nú stað könnunarviðræður milli EIK(m-l) og "KFI/ML" um möguleika á sameiningu samtakanna. Þær

viðræður sýna, a.m.k. enn sem komið er, að ágreiningur milli samtakanna er minni en verið hefur fram til þessa. Enn eru þó mikilvæg ágreiningsatriði óleyst og EIK(m-l) munu leggja ríka áherslu á að "KFI/ML" geri að fullu og öllu upp við ranga og skaðlega stefnu forvera síns, "Kommúnistamtakanna" - "KSML".

Náist að sameina samtökin tvö, mun það tvímálalasta efla baráttuna fyrir stofnum kommúníks flokks, styrkja baráttuna gegn stéttasamvinnu og endurskoðunarstefnu og auðvelda fólki, sem staðið hefur utan beggja samtakanna að skipuleggja sig með þeim.

Einingarsamtökin munu leggja áherslu á að eining samtakanna verði staðreynd. En samtökin munu jafnframt aldrei víkja frá neinum af grundvallaratriðum hinnar marx-lenínísku byltingarstefnu.

Framkvæmdanefnd miðstjórnar EIK(m-l) 17. apríl.

Viðtal við Benedikt

Frh. af bls. 3 margir hjálmar til fyrir alla verkamennina. Allar öryggisgrindur á lestalyfturum voru teknar af þeim til að hægt væri að nota þá í botnlestum elstu skipanna. Kranar hafa ekki verið skoðaðir síðan í júlí '77, en eftirlit með þeim á að vera árlegt. Auk þess er hávaðinn frá þeim meira en 115 dB. Vegna tónis-sviðs hávaðans er ekkert gagn í eyrnahlífum eða eyrnatöppum. Þrátt fyrir margítreakaðar óskir um að setja sérstakan hljóðdeyfiféttbúnað á kranana hafa forráðamenn Eimskips

ekki sinnt kröfum okkar vegna kostnaðarins, sem af mundi hljóttast. Skoðun á tækjum, s.s. spilum og bómum um borð í skipunum er algjörlega vanrækt. Í flestum skipum er ástandið þannig að spilin eru í ólagi að einhverju leyti. Ég get nefnt í sambandi við dauðaslysið um daginn, að þá voru þrjú mikilvæg öryggisatriði biluð.

- Hvernig er kröfum ykkar verkamanna tekið af hinum ýmsu aðilum, sem um þær fjalla?

- Þótt við trúnaðarmennirnir höfum gert margítreakaðar kröfur um úrbætur hafa þær alltaf

Áríðandi tilkynning.

Eins og frá var skýrt í síðasta tbl. Verkalýðsblaðsins fellur kappræðufundurinn í Reykjavík með Alþýðubandalaginu í apríl niður. Flokkurinn svaraði ekki margítrekuðu boði okkar.

Þess var getið að EIK(m-l) í Reykjavík myndu að öllum

líkindum halda baráttufund að kvöldi 1. maí. Frá því hefur verið horfið vegna þess að full nauðsyn er til að leggja allt kapp á að gera sameiginlegar aðgerðir SAMFYLKINGAR 1. MAÍ og BARÁTTUEININGAR 1. MAÍ sem öflugastar. Umræddur fundur verður haldinn síðar.

Við hvetjum félagasína EIK(m-l), stuðningsmenn og aðra baráttusína að fylkja sér um samfylkingu verkalyðsins og annarrar alþýðu 1. maí og eyða sem mestum tíma í undirbúningsvinnu og aðgerðirnar sjálfar.

Framkvæmdanefnd miðstjórnar 16.apríl.

ÍSLAND ÚR NATO OG HERINN BURT - Í GAUTABORG.

Íslendingar í Gautaborg efndu til mótmælastöðu þann 30.mars s.l. við íslenska konsúlatið. Var staðið frá kl. 9⁰⁰ - 18⁰⁰, undir borða sem á stóð á sænsku - Island úr NATO - herinn burt. Fjöldi mótmælenda var um 60 manns þegar flest var. Íslenska konsúlum var afhelt mótmælaskjal til íslensku ríkisstjórnarinnar. Daginn eftir var haldinn hus í Gautaborg. Þar fluttu menningarefni og ávörp m.a. Þórarinn Eldjárn og Elvar Loftsson. Á eftir voru almenningar umræður. Voru fundarmenn sammála um að efla bæri fjöldabaráttu og að ekki væri rétta að treysta á þingflokka í þessum málum. Myndin er frá mótmælastöðunni.

Samtíningur

Engin hjól

ÓLAFUR GISLASON.... hefur nú tekið við af Elínu Pálma-dóttur sem aðalflytjandi hryllingssagna frá Kampútseu. Ólafur flytur frásagnir á vegum Heimsfriðarráðsins (sem er þekkt fyrir að túlka skoðanir Brésnefs á því hvað friður sé) og komst í útvarpið 17. apríl s.l.

Mikið blóð lak af frásögn Ólafs um meinta fjöldauþrýmingu Pol Pots á íbúum landsins. Ekki gat hann frekar en Elín skýrt fyrir okkur hvers vegna og hvernig Pol Pot og hans menn stóðu í þessu. Þetta bara er svona - alveg hryllilegt! Engar skýringar - enginn tilgangur?

Eitt af því sem Ólafur tók sérstaklega fram var að búið væri að útrýma öllum flutn-

ingatakjum - og þar á meðal hjólum og mótorhjólum. Ólafi til hrellingar - eða huggunar birtum við þessa mynd af

mótorhjóli í Kampútseu. Og myndin er tekin af svíanum Gunnar Bergström í ágúst 1978! Hvað nú Óli?

til hvers þeir eru. Ég held að þeir séu jafnvel verri en ekkert.

Þú spurðir áðan um hver bæri ábyrgðina á dauðaslysinu. Ég held að það sé ekkert rangt við að lýsa ábyrgðinni á þessu slysi ekki aðeins á hendur stjórnenda Eimskipafélagsins, heldur einnig á hendur forystu Dagsbrúnar, sem kjörin er til að gæta hagsmuna verkafólks, en sýnir m.a. með frammistöðu sinni í þessum málum, að hún stendur ekki við okkar hlið heldur við hlið atvinnurekenda.

**Ritstjórnarskrifstofa
er á Baldursgötu 7A,
sími 28962
Opin þriðjudaga
frá kl. 5-7 síðdegis**

Gerum stéttarfélagið að baráttutækjum

BSRB: Fellum samkomulagið!

Dagana 3. og 4.maí n.k. verður allsherjaratkvæðagreiðsla um samkomulag samninganefndar BSRB og ríkisvaldsins. VERKALÝÐSBLAÐIÐ hvetur opinbera starfsmenn eindregið til að neyta atkvæðisréttar síns og fella samkomulagið. Helstu ástæður þess að við hvetjum fólk til að segja NEI við samkomulaginu eru þessar:

1. Samkomulagið er réttlætt með því, að þar sé BSRB að skipta á 3% kauphækkun og rýmkuðum verkfallsrétti og til lengri tíma vegi verkfallsrétturinn þyngra. Með því að gera verkfallsréttinn þannig að verslunarvöru er í raun afneitað rétti sérhvers launamanns til að leggja niður vinnu. Verkfallsrétturinn er ekki "eign" ríkisvaldsins og við erum því ekki reiðubúin til að kaupa hann af því, hvorki fyrir 3% né neina aðra upphæð. Með þessum samningi reynir ríkisvaldið að skammta okkur þann rétt, sem því hentar. Það velur fyrir okkur vopnin. Ef ríkisvaldið vill ekki viðurkenna óskoraðan rétt opinberra starfsmanna til að fara í verkfall, er vert að hafa í huga þau orð sem formaður BSRB viðhafði á fjöldafundi samtakanna í Háskólabíói haustið 1975, en þar sagði hann: "Við fáum aldrei verkfallsréttinn nema

við tökum okkur hann."

2. Niðurfelling tveggja ára reglunnar er tvímælalaust til bóta. Hins vegar er vafamál, hvort samkomulagið felur í sér rýmkuð á sérkjarasamningnum. Þeir eiga nú aðeins að ná til röðunar starfsheita og manna í launaflokka og gildistími þeirra hefur verið lengdur í þrjú ár. Beiting verkfallsréttar við sérkjarasamningana er óljós vegna loðins orðalags í samkomulaginu. Þó er sýnt að sjálfstaði einstakra félaga er þar með minnsta móti og lögbóðið að félögin skuli hafa samflot um verkfallsaðgerðir. Öll félög, sem atla að nota verkfallsréttinn verða því að hefja verkfall samtímis hvornig sem vígstaða þeirra er. Þau félög, sem ekki fara í verkfall eiga að lúta úrskurði gerðardóms. Í samkomulaginu er talað um að gerð verði skýrari gildandi ákvæði um það hverjir ekki

mega fara í verkfall vegna öryggis- og heilsugæslu. Fjölmennir hópar, t.d. síamenn hafa fulla ástæðu til að óttast að hér sé verið að svipta þá verkfallsréttinum. 3. Opinberir starfsmenn hafa eins og aðrir lítið séð af "félagsmálapakkanum" síðan í haust, sem átti að jafngilda nokkrum prósentum vísitölu-bóta. Enn bólar ekki á efndum þar. Í síðustu árás sinni á vísitöluna ákvað ríkisvaldið enn að skerða stórlega kjör okkar og skipaði meirihluta félagsmanna BSRB á bekk með "hálaunamönnum". Á sama tíma og ríkisvaldið brýtur þannig gerða kjarasamninga getum við ekki samið við það um afnám umsaminna kjarabóta.

4. Samkomulagið um afnám 3% hækkunarinnar er liður í viðtækri kaupbindingarstefnu ríkisstjórnarinnar. Af því tagi eru þau rök að félagar BSRB eigi í raun ekki rétt á þessari 3% hækkun. Hún hafi frá upphafi verið háð því skilyrði, að félagar ASI fengju kauphækkun í des.s.l. Þar sem aðildarfélag ASI kröfðust engra launahækkana þá, þótt þau hefðu lausa

Í samkomulaginu er gert ráð fyrir lögbundnu samfloti í verkfallsaðgerðum vegna sérkjarasamninga. - Myndin er úr allsherjarverkfalli BSRB haustið 1977.

samninga, sé óeðlilegt að BSRB fái hækkun. Hún hlyti einnig óhjákvæmilega að leiða til almennrar kaupskriðu og verðbólguöldu. Reynsla undanfarinna ára (t.d. af "láglaunabótunum" 1975) hefur staðfest að það eru ekki launahækkningar sem eru orsök verðbólgunnar, en ríkisvaldið hefur hins vegar "baráttuna gegn verðbólgunni"

sem átyllu til að lækka laun verkafólks. Félagar BSRB eiga ekki að láta nota sig sem tæki í því skyni. 5. Atkvæði greitt gegn samkomulaginu er um leið yfirlýsing um andstöðu við stétta-samvinnu og það að forsvarsmenn samtaka launafólks láti fremur stjórnast af flokks-pólitískum hagsmunum en hagsmunum umbjóðenda sinna.

Viðtal við Benedikt Kristjánsson: "Vinnuhraðinn settur ofar öryggi verkamanna"

Þann 17.apríl sl. varð banaslys um borð í Tungufossi, þar sem verið var að vinna í honum við Egísgarð. Einn verkamannanna, Guðmundur Ásmundsson, lést þar við vinnu sína vegna vanrækslu Eimskipafélagsins á að hafa öryggisatriði í lagi. Þetta er þriðja dauðaslysið á 17 mánuðum. Þau eru öll því sama merki brennd að þau má rekja til öryggisvanrækslu fyrirtækisins og virðingarleysis fyrir lífi verkamannanna. Verkalýðsblaðið náði tali af Benedikt Kristjánssyni, sem er einn af öryggistrúnaðarmönnum verkamannanna og það hann að segja, hver bæri að hans áliti ábyrgð á dauða þessa verkamanns.

- Það eru þeir sem skipu-

leggja vinnuaðstöðuna hjá Eimskip og setja vinnuhraðinn ofar öryggi verkamannanna. Yfirmenn á Tungufossi tilkynntu bilunina til Tæknideildar Eimskips um morguninn, en hún lét ekki svo lítið að gera yfirverkstjóra og verkstjóra vinnuflokksins viðvart, hvað þá að yfirmenn skipsins hafi látið okkur vita um bilunina, þegar við höfum vinnu um borð. Þvert á móti komu þeir í veg fyrir að við fengjum að vita af henni með því að banna okkur tækjamönnum að koma nálægt bómunni sem gaf sig, en létu skipverja af Tungufossi um verkið. Vinnuhraðinn á þessum vinnustað

er gífurlegur og miklu meiri en annars staðar og öryggisreglur eru þverbrotnar. Þessi hraði eykur auðvitað gróða fyrirtækisins og nýtingu þess á tækjum og vinnuafli verkamannanna. Virðingarleysið við líf verkamannanna er algjört, enda er kostnaður Eimskips af látnum verkamanni ekki nema iðgjald af 623 þús. kr. skyldulífstryggingu, auk 15 króna í símtal. Bæði núna og í dauðaslysinu í okt. sl. var hringt í aðstandendur hinna látnu til að tilkynna slysið. Mér virðist eins og stjórnendur Eimskips vilji jafnvel heldur reikna með eins og 2 dauðaslysum á ári en að kosta því sem til þarf til að bæta öryggið. Það gætu orðið útgjöld upp á nokkrar milljónir.

- Geturðu nefnt okkur fleiri dæmi um brot á öryggisreglum hjá Eimskip?

- Já, það er nóg af þeim. Það eru t.d. ekki nægilega

Frh. á bls 2

Um jafnréttisdóm

Eins og VBL hefur áður greint frá, féll nýlega dómur í máli, sem jafnréttisráð og starfsstúlka á Kópavogshlí höfðuð gegn fjármálaráðuneytinu. Þessi málsókn á sér langa forsoðu, en launamismunur eftir kynjum hefir alltaf verið fyrir hendi á Kópavogshlí og einnig Kleppsspítalanum. Upphaflega var lítið svo á, að karlmennirnir væru fyrst og fremst ráðnir til að vernda konurnar við störf sín fyrir árásgörjunum vistmönnum, og var það notað sem átylla til að launa þá herra. Raunverulega ástæðan var - og er - sú, að laun kvennanna eru fyrir neðan það mark, sem nokkrir full-vinnufarir menn setta sig við. Í rás tímans hefir þetta misrétti orðið sífellt faramlegra, bæði hefir geðhjúkrun breyst mikið og þar með starfsemin á umræddum stofnunum, og þá ekki síður viðhorf til verkasiptingar kynjanna. Allar forsendur fyrir því að aðskilja starfssvið gæslumanna og starfsstúlkna eru því löngu úr gildi fallnar. Enda er það svo, að allir málsaðilar - Sókn, BSRB, stjórn Ríkisspítalanna, - viðurkenna fyllilega, að hér sé um sömu störf að ræða.

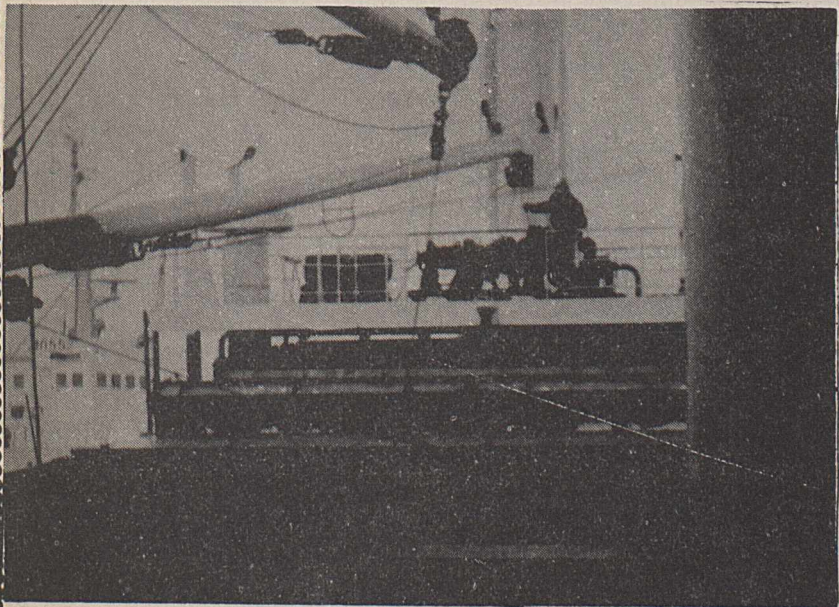
En fjármálaráðuneytið lætur sem kunnugt er ekki stjórnast af réttlætishugsjónum. Þegar þeim háu herrum varð ljóst, að kröfur jafnréttisráðs snerust um töluverða launahækkun fyrir hátt í tvöhundruð konur, sögðu þeir þvert nei. Því varð það þrautalendingin að höfða mál.

Áður hefir verið greint frá dómum hér í blaðinu, en

hann fól í sér algera viðurkenningu á; að um sömu störf væri að ræða og jafnframt, að fyrir þau beri sömu laun. Voru starfsstúlkunni dæmdar batur aftur í tímann, eða frá setningu jafnréttislaganna árið 1976, en við þau var stuðst í málsókninni.

Hér er um stóran áfanga að ræða og ótvíræða viðurkenningu á málstað kvennanna. En við hinu þarf tæpast að búast, að þessi málarekstur leiði til leiðréttingar á launamísréttinu. Málið fer nú fyrir hæstarétt eftir áfrýjun fjármálaráðuneytisins. Það má telja líklegt, að Hæstiréttur taki þá að sér að "redda ríkiskassanum". Málflutningur fjármálaráðuneytisins byggist á ákvæði vinnulöggjafarinnar um að stéttarfélag sé einu lögformlegu aðilarnir um kaup og kjör félagsmanna sinns. Þetta ákvæði hyggst nú ríkisvaldið nota sér til að komast hjá að dæma starfsstúlkunum kjarabætur. Sama ríkisvald hefir þó aldrei hikað við að brjóta þetta ákvæði með bráðabirgðalögum og gerðardómum til skerðingar á launum verkafólks.

Yfirleitt er mál þetta einkar afhjúpanði á verkalyðsfjandsamlegu eðli ríkisvaldsins. Löggjafarvaldið setur fallega hljómandi lög um jafnrétti, félagslegar umbætur, dagheimili o.s.frv. - framkvæmdavaldið neitar að framkvæma þau! Það sýnir sig því, að þótt málarekstur sem þessi geti verið mjög gagnlegur, þegar um sterkan málstað er að ræða, þarf meira til: fjöldi baráttu fyrir úrbótum, gegn fjandsamlegu ríkisvaldi.

Á þessari mynd er bóman í þeirri stöðu, sem hún var rétt áður en dauðaslysið varð í Tungufossi. (Mynd: B. Kr.)

Hvatning frá EIK(m-l):

Fyllið raðir okkar!

EIK(m-l) hafa nú starfað í rúm 4 ár. Margir kannast við samtökin af afspurn eða af Verkalýðsblaðinu. Aðrir hafa starfað á einhvern hátt með okkur og hlutið mismunandi reynslu. Þeir eru líka til sem hafa verið félagar í samtökunum en hætt, stundum vegna starfsálags í vinnu, skóla, heima fyrir og með samtökunum.

Til alls þessa fólks beinum við orðum okkar nú.

EIK(m-l) byggja nýjan verkalýðsflokk

raði verður að vera til og menn verða að vinna samhent og skipulega.

3.Tengsl við fjöldann.

Hópurinn verður að sameina sem flesta er aðhyllast sömu stefnu og starfs-hætti og hann.

Samtímis því að leggja þessa hornsteina flokksins verða flokksbyggingarsamtökin að starfa meðal fólksins, með því og fyrir hag þess. Í fjöldastarfinu öðlast einstaklingarnir réttari og víðtakari hugmyndir, öðlast pólitíska vitund, taka til við stjórnmála starf eða efla það.

Með allt þetta fyrir augum hafa EIK(m-l) tekið upp marx-lenínismann/kenn-

Nú virðist djúpri kreppa ætla að berja að dyrum á Íslandi en árin 1969 og 1975.

Auðstéttin og ríkisvald hennar gerir allt til að láta alþýðuna bera kreppuna svo auðvaldið megi standa áttókin sem lengst. Með þátttöku sinni í ríkisstjórn og með því að halda verkafólki niðri og fá það til að setta sig við kaupráð og önnur álög, - þá gegna svokallaðir verkalýðsflokkar hlutverki þjónsins fyrir auðvaldið.

Í stað stéttabaráttu er sett stéttasamvinna og alröng "samábyrgð aðila vinnumarkaðarins". Menn muna eftir skerðingu verðbóta, lúxusskatti, samdrætti o.s.frv. Og samnings- og verkfallsréttur er æ frekar skertur með aukinni miðstýringu og nýjum drögum að vinnulöggjöf. Gegn þessari pólitísku og efnalegu aðför verður að berjast. Það útheimtir fræðslu, skipulagningu og samtingu fmissa þátta baráttunnar í eina heild. Til þess þarf stjórnmálaflokk verkalýðsins.

Í þjóðfélaginu fer emfremur fram margs konar baráttu fyrir úrbótum, gegnarðráni og undirbúningi. Nefna má baráttu fyrir dagvistun, baráttu gegn erlendri stóriðju, baráttu fyrir alþýðutónlist og kjörum námsfólks. Hér er líka þörf fyrir flokk sem getur lagt fram lið, starfsreynslu og aðstoð og tengt þessa baráttu annari baráttu og ekki síst baráttunni fyrir sósíalísku Íslandi og stéttarveldi verkalýðsins.

Loks má minna á ótryggt heimsástand og yfirgang risaveldanna og leppa þeirra um allan heim - sérstaklega Sovétríkjanna. Borgaralegu flokkarnir fjórir afneita stríðshattunni og verja hver sitt risaveldi. Þeir reka áróður fyrir sátta-stefnu og uppgjöf gegn heimsvaldastefnunni. Gegn því stendur baráttustefna kommúnistaflokks fyrir varðveislu sjálfræðisins með öllum ráðum.

Reynslan af Kommúnistaflokki Íslands (1930-1938) sem leiddi djörfustu baráttu verkalýðshreyfingarinnar með mest 8% kjörfylgi og vísir að lífi og stéttvísri baráttu kringum nýju kommúnísku hreyfinguna, sýnir að kommúnistaflokkur er hvorki úreltur né óþarfur, - þvert á móti.

Hvernig er að vera félagi í EIK(m-l)?

Það eru til margar Gróusögur um EIK(m-l) og víst er að fólk er ekki vant að sjá drifandi og skipulega vinnu stjórnmálasamtaka. EIK(m-l) losa sig sífellt meir við barnasjúkdóma og viðvaningshátt. Þau bera nú marga eiginleika raunverulegs stjórnmálaflokks verkalýðsins. Enda hafa samtökin áttlað að stofna hann fyrir árslok 1979. Til þess að svo verði þarf-

Verkalýðsblaðið er málagn EIK(m-l). Það kemur út hálfmánaðarlega. Blaðið er eitt mikilvægasta vopn samtakanna. (Mynd: Vbl.)

um við fleiri huga og hendur. Og við reynum að ná sameiningu við "KFI/ML" sem fyrst. Allt krefst þetta þátttöku sérhvers kommúnista eða baráttumanns sem vill eyða hluta af starfsorku sinni í að umbylta þjóðfélaginu í stað þess að rækta eingöngu eigin garð.

EIK(m-l) eru frábrugðin öðrum stjórnmálasamtökum að flestri gerð. Allir félagarnir eru virkir við lágmarksstörf, sumir hafa sérverkefni að auki. Menn starfa í fóstum starfs-þópu sem halda uppi umræðum um flest stefnumál, fræðslu um marxismann og þjóðfélagsmál og skipuleggja fjöldastarf félagna í stéttarfélagi eða samfylkingu til dæmis. Félagar selja málagnid, eru áróðursmenn og greiða fóst lág félagsgjöld. Stór hluti starfsins fer fram þar sem félagar starfa - það eru helst fundarsetur á 1-2 kvöldum vikulega sem auka starfsálagið. Baráttan kostar nokkurn tíma, en aðalatriðið er að hugmyndir fólks, baráttukunnáttu og stéttvísri þróast betur innan EIK(m-l) en utan. Verði félögum eða samtökunum á mistök er lagt mikið kapp í að leiðrétta þau, finna orsakir og læra af þeim. Lífleg gagnrýni innan EIK(m-l) er því eitt einkennið á samtökunum.

Þetta biður nýrra félaga - þeir hafa litlu að tapa en allt að vinna.

Takið skrefið til fulls.

Þið sem eruð hikandi, efast eða hafið vantrú á getu ykkar, hugleiðið hvernig þið getið breytt því.

EIK(m-l) er ekki óstöðvandi kvörn sem heftir og malar einstaklinginn. Félagar okkar eru úr sama hópi og þið, venjulegt alþýðufólk, ungt og miðaldra, gift og ógift, barnmargt og barnlaust, í námi eða venjulegri vinnu og misvel að sér í fræðunum. Samtökin eru gölluð um sumt, sérstaklega hvað varðar fjöldastefnuna og sveigjanleika í starfi. En þau eru eini valkostur ykkar og eina taki stéttabaráttu fólks til að reka síðustu naglana í nýjan verkalýðsflokk.

Lesandi sáll, hafðu samband við okkur! Leitaðu til starfsmannsins að Óðinsgötu 30 í Reykjavík, til sölumanna Verkalýðsblaðsins eða skrifaðu í pósthólf 5186, 125 Rvk.

Ari T.Guðmundsson
formaður miðstj. EIK(m-l)

Október-forlagið er rekið af félögum EIK(m-l). Í búið þess að Óðinsgötu 30 R.vík eru seldar ísl. og erlendar bækur. (Mynd: Vbl.)

Líftill hópur ungs fólks stofnaði EIK(m-l) gagnert til þess að hafa forystu fyrir öllu starfinu sem vinna þarf svo íslenskt verkafólk og önnur alþýða eignist traustan stjórnmálaflokk. Fram að stofnuninni verður að leggja marga steina í grunninn. Til þess þarf raunar bæði starf EIK(m-l) og margþætta hreyfinga og samtaka í stéttabaráttunni. Meðal hornsteina flokksins eru þessir:

1.Vegvísir.

Hópur fólks, þ.a.m. verkafólks verður að ráða yfir þjóðfélagsvísindum verkalýðsstéttarinnar. Þau eru notuð til að átta sig á stöðunni hverju sinni, móta stefnu og til að starfa eftir.

2.Skipulag.

Sami hópur verður að mynda grunneiningar í starfi meðal fólksins - á vinnustað, í skóla, í stéttarfélagi eða öðrum félögum. Stjórn verður að vera á starfinu, lýð-

ingar Mað Zedongs, kennt þar og kynnt sem einu fræðikenningu verkalýðsins. Þau hafa skipulagt allöflugt starf miðað við starð og skipulagt baráttu eða tekið þátt í skipulagðri baráttu og loks unnið að sameiningu íslenskra kommúnista með ágætum árangri. Okkur er því full alvara með að stofna nýjan verkalýðsflokk.

Þörf er á verkalýðsflokki.

Ákaflega margir eru óánægðir með núverandi stjórnmálaflokka - sérstaklega Alþýðubandalagið. Fáir ná uppí eða játast í raun "sósíalisma" þess og tala um kratastefnu og borgaraleg snöp. Af þeim fimmtungi atkvæðisbarra manna hendlendis er styðja AB er stór hluti að því einungis vegna skorts á öðru betra eða í von um breytingar á AB sem aldrei sjást.

EIK(m-l) og Verkalýðsblaðið halda sumarþúðir á sumri komanda. Þessi mynd er frá sumarþúðunum í fyrra í nágrenni Reykjavíkur. (Mynd: Vbl.)

Hjá Október-bókabúðinni fást baráttubókmenntir, íslenskar sem erlendar. Búðin sér einnig um pantanir eftir þóntunarlistum frá framsæknum bókaforlögum erlendis.

Verslið í Október og styðjið með því aukina útgáfustarfsemi og meiri fjölbreytni.

Sósíalískt Ísland — er það aðeins hugsýn?

Sósíalískt Ísland — er það aðeins hugsýn án snertingar við raunveruleikann? Er samfélag jafnræðis og alþýðuvalda óhugsandi á Íslandi? Að sjálfstöðgu leita slíkar spurningar oft á okkur kommúnista og andstæðingar sósíalisma eru ósparir á fullyrðingar sem svara ofangreindum spurningum játandi.

ER SÓSÍALISMINN AÐEINS DRAUMUR?

Sósíalisminn er hvorttveggja í senn hugmyndafræði, sem byggir á hag hins vinnandi fjölda og skipulag þess samfélags, sem hinn vinnandi fjöldi ræður. Þannig er sósíalisminn ríkjandi bæði sem þjóðskipulag og hugmyndafræðilegur grundvöllur í þeim löndum þar sem alþýðan hefur tekið völdin. Í þeim löndum þar sem borgaraleg auðvaldssinnuð hugmyndafræði er ríkjandi er sósíalisminn undirokaður.

Í raun og veru efast enginn um að sósíalisminn sé til sem veruleikur. Jafnvel þeir sem reyna af mætti sá þeirri trú að sósíalismi á Íslandi sé óhugsandi efast ekki um tilvist hans, sem þjóðskipulags. Það ætti því að vera óhætt að samþykkja að sósíalismi sé ekki aðeins draumsýn, heldur hugsanlegur veruleiki.

STÉTTABARÁTTAN OG SÓSÍALISMINN

Í öllum löndum geysar stéttabaráttan, líka í þeim löndum þar sem sósíalískar byltingar hafa orðið. Það er framvinda þessarar baráttu, sem sker úr um það hvers konar þjóðfélagsskipulag er ríkjandi. Til mikillar einföldunar má segja að samfélaginu sé snúið á hvolf, það sem áður var ríkjandi verður undirokað og hið undirokaða verður ríkjandi. Þetta er byltingin.

Sósíalísk bylting er þess vegna alls engin trygging fyrir því að borgaraleg öfl nái ekki völdum á ný, geri gagnbýltingu og snúi samfélaginu á hvolf á ný. Slíkar gagnbýltingar hafa gerst og eru Sovétríkin besta dæmið þar um. Rússnesk alþýða undir forystu kommúnistaflokksins vann sigur á rússnesku borgarastéttinni og hóf að byggja sósíalískt samfélag. Stéttabaráttan hélt áfram og með sigri falssósíalista, þe. borgaralegra afla sem skreyttu sig með sósíalisma, í kommúnistaflokkinum var leið gagnbýltingarinnar opin.

Í sósíalismanum í Kína heldur stéttabaráttan áfram án afláts. Alþýðan vinnur stærri sigra og tekst á við stærri vandamál.

ER ÍSLAND UN DANTEKNING?

Sósíalískar byltingar hafa verið gerðar í löndum, sem búa við afskaplega ólíkar aðstæður. Þannig er sýnt að sósíalísk bylting krefst engra sérstakra landfræðilegra aðstæðna. Eitt vandamál hefur þó verið sameiginlegt öllum sósíalískum ríkjum, en það er lágþróuð tæknivæðing og iðnvæðing. Einnig þetta hefur sýnt sig að vera yfirstíganlegar hindranir, enda þótt þær hafi heft hraðfara sósíalíska þróun og uppbyggingu.

Á Íslandi eru aðstæður ólíkar því sem gerist annars staðar, en slíkt er engin hindrun fyrir framkvæmd sósíalískrar byltingar og uppbyggingar sósíalisma. Vandí sá sem lagður er á herðar íslenskum kommúnistum og framsækinni alþýðu er að staðfara sósíalísku fræðikenninguna, beita hinum almennum vísindum marx-lenínismans á íslenskar aðstæður.

Á Íslandi er háþrúð tæknivæðing og iðnvæðing komin alllangt á veg. Við slíkar aðstæður verður uppbygging sósíalsks samfélags hraðari og mörg vandamál sem sósíalísk ríki hafa þurft að glíma við auðleystari. Ísland er alls engin undantekning. Hér er hægt

að byggja upp sósíalískt samfélag.

Sósíalisminn mun gerbreypa Íslandi. Langflest þau vandamál sem auðvaldið á við að glíma verða auðleyst. T.d. þau vandamál sem nú tröllrifa öllu í sambandi við hagnýtingu auðlinda á landi og í hafi.

Sósíalískt samfélag byggir á samræmdu skipulagi annarsvegar og valdreifingu hinsvegar. Þetta þýðir aukid vald til vinnandi alþýðu um leið og hún tekur virkan þátt í skipulagningu framleiðslunnar fyrir alla landsheildina. Í skipulagi sósíalismans á Íslandi verður ekki um að ræða að ríkisstofnanir eins og t.d. Framkvæmdastofnun ríkisins, sendi "sína menn" til að stýra fyrirtækjum þeim sem stofnunin veitir fjárhagslega aðstoð til. Núna eru ófá dæmi um slíkt. Í sumum tilfellum a.m.k. eru þessi "aðskotadýr" frumkvæði vinnandi fólks til trafala og í öllum tilfellum er um að ræða ofríki.

HVERNIG LITUR SÓSÍALÍSKT ÍSLAND ÚT?

Um það hvernig framkvæmd sósíalisma á Íslandi verður er að sjálfsögðu ekki mögulegt að segja. Hitt er þó ljóst að sú framkvæmd og árangur sósíalískrar uppbyggingar er algjörlega undir okkur sjálfum komin. Fyrir íslenska sósíalista er því brýnt, ekki síst vegna þess áróðurs sem því fylgir, að gera okkur betur grein fyrir að hverju við stefnum í raun og veru. Hvað verður um landsbyggðina? Hvernig nýtir sósíalisminn auðæfi landsins? Hvernig er búið að stjórnsýslu? Hvernig er framkvæmd framleiðsluskipulags? O.s.frv. Margvíslegum svona spurningum verður að svara í grófum dráttum. Það er þess vegna mikilvægt að hefja umræðu um þessi mál og láta hundrað blóm blómstra í umræðunni. Við hvetjum til slíkrar umræðu. Líta má á þennan greinarstúf sem innlegg í slíka umræðu.

Íran: Traustari tengsl við Óháðu ríkin

Í yfirlýsingu Ayatollah Khomeini, þegar hann staðfesti Íslamska lýðveldið í Íran þann 1. apríl sagði hann m.a. að í lýðveldinu yrði ekki um að ræða misrétti gagnvart þjóðlegum minnihlutahópum og að ekki yrði um að ræða mismun á milli kynja né heldur trúarbragða.

Varaforsetisráðherra Írans Amir Entezam sagði við sama takifari um utanríkisstefnu Írans: "Utanríkisstefna okkar byggir á góðum tengslum við önnur lönd, þar á meðal Bandaríkin, Sovétríkin, og Kína. Skilyrðin eru þau að önnur lönd reyni ekki að skipa okkur fyrir og að þau viðurkenni sjálfstæði okkar. Land okkar leggur áherslu á að hafa samskipti við óháðu ríkin."

Kína: 3 ár frá torgmótmælunum

Þann 5. apríl sl. voru liðin 3 ár frá fjöldauppbótinu á Torgi hins himneska friðar í Beijing. Þessar aðgerðir mikils fjölda fólks voru barðar niður af yfirvöldunum í Beijing og voru þær notaðar sem ástæða til að fjarlægja Deng Xiaoping varaforsetisráðherra úr forystuliði kínversku þjóðarinnar. Aðgerðir þessar voru í raun mótmæli gegn "fjórmenningunum" og um leið minningaraðgerðir fyrir Zhou Enlai, hin látna forsetisráðherra.

ÁHUGAVERÐ STARFSEMI

Aðalfundur Kínversk-íslenska menningarfélagsins (KÍM) var haldinn 27. mars s.l. Á fundinum var kosin ný stjórn og var Arnþór Helgason endurkjörinn formaður félagsins. Í skýrslu þeirri sem Arnþór flutti um starf félagsins á s.l. starfsári kom fram að störsu verkefni þess voru skipulagning á hópferðum til Kínverska alþýðulýðveldisins. Alls tóku 37 manns þátt í þeim ferðum. Auk þess fór vináttusendinefnd til Kína í september í boði Vináttusamtaka Kínversku þjóðarinnar við önnur ríki. Í lok október tók KÍM á móti söng- og dansflokki frá Tíbet. Hélt flokkurinn alls 5 sýningar hér á landi, þrjár í Þjóðleikhúsinu og eina á Akranesi og á Selfossi. Alls munu um 3000 manns hafa séð sýningar söng- og dansflokksins.

Í skýrslu sinni sagði Arnþór: "Þess er skylt að geta, að Tíbetarnir kynntu sér ýmis málefni hér, og vakti einkum íslenskur landbúnaður og jarðhiti áhuga þeirra. Er óhætt að fullyrða, að Tíbetarnir lærðu hér ýmislegt um land okkar og þjóð um leið og þeir miðluðu okkur bæði skemmtun og fróðleik um heimaland sitt. Má Kínversk-íslenska menningarfélagið vera stolt af því, hvernig til tókst um heimsókn þessa." Um ástandið í Kína sagði

Mynd þessi sýnir hluta tíbetska listahópsins, sem hingað kom á síðasta ári. (Mynd:Xinhua)

Frá aðalfundi KÍM:

Áhugaverð starfsemi

Arnþór m.a. : "Síðastliðið ár var kínversku þjóðinni hagstætt á flesta lund. Þrátt fyrir uppskerubrest í nokkrum héruðum landsins jókst matvælaframleiðslan og iðnaður eflidist. Þá jukust samskiptin við erlend ríki og ber þar hæst, að gerður var vináttu- og samstarfs-samningur við Japani og tekið var upp formlegt stjórnmálasamband við Bandaríki Norður-Ameríku. Mun þetta án efa verða til þess að hraða tæknivæðingu í landinu og bæta lífskjör kínversku þjóðarinnar frá því sem nú er."

Í febrúar sl. hélt KÍM tvo almenna félagsfundi, þar sem fjallað var um kínversk málefni. Þar fjölluðu þeir Dr. Sigurður Þórarinnsson og Páll Ásgeirsson, barnageðlæknir um ferðir sínar til Kína á s.l. ári. Voru fundir þessir allvel sóttir og mjög fróðlegir. (Frásagnir af þessum fundum voru birtar í Verkalyðsblaðinu.)

KÍM er mikilvægur og áhugaverður félagsskadar fyrir alla þá sem vilja halda uppi vináttustarfi við kínversku þjóðina. Í starfi félagsins er

fléttað saman bæði menningarlegu, félagslegu og pólitísku starfi. Þá veitir KÍM viðtöku áskriftarbeiðnum að kínverskum tímaritum og blöðum, auk þess sem félagið hefur til sölu kínverskar hljómplötur o.fl. Tímarit og blöð þau sem KÍM býður upp á eru fánaleg á mörgum tungumálum, svo sem ensku, frönsku, þýsku, og esperantó.

Verkalyðsblaðið hvetur alla Kínavini til að gerast félagar í KÍM og veita félaginu liðsinni í því starfi sem fer í hönd.

— menning og listir

Tónlist - vopn í barátt- unni

Nafnláusi sönghópurinn, sem nú hefur tekið sér nafnið Kjarabót, hefur unnið mikið starf að eflingu alþýðu- og baráttutónlistar á Íslandi. (Mynd: Verkalýðsblaðið)

FJÖLDASTEFNA

Til þess að geta tekið rétta afstöðu til tónlistarinnar álfum við bestu aðferðina verð þá að skipta henni í þrjá höfuðflokka. Í fyrsta lagi líftill hópur tónlistarmanna sem stendur algjörlega með alþýðunni og það ber að styðja þá á allan hátt. (Theodorakis, Fria Proteatern, Tom Robinsons Band, Kjarabót, Rauðsokkakórinn o.fl.) Svo er annar hópur sem stendur augljóslega við hlið einokunaraúvaldsins og gegn þessum hópi ber að berjast skilyrðislaust. (HIH-flokkurinn sem auglýsir fyrir auðhringinn Coke um leið og hann auglýsir plötu sína, Eric Clapton sem syngur á fundum nasista, David Bowie sem vill koma á fót einræði í Englandi á borð við það sem ríkir í Chile o.fl.) Milli þessara tveggja hópa eru tónlistarmenn og hljómveitir sem flytja tónlist undir áhrifum frá baráttu alþýðunnar en líka frá einokunaraúvaldim. Þetta er mikilvægur hópur og til þess að fá þá til að nálgast fyrrnefnda hópin eignum við að beita aðferð jákvæðrar gagnrýni. Í þessum hópi eru t.d. Cornelius Vresesvik Spilverkið, Þokkabót, Bursaflokkurinn o.fl. Hluti þessa hóps stendur mjög nærri alþýðunni og baráttu hennar og með réttu pólitískt atti að vera hægt að ná til þessa hóps. Og í mörgum hljómveitum eru starfandi tónlistarmenn sem vilja ljá baráttunni lið en vita ekki hvernig þeir eiga að fara

MANNESKJULEGT VIÐHORF TIL LISTA

En hvernig hefur list verið notuð til þess að hjálpa okkur að sjá þessar staðreyndir í skýru ljósi og fá okkur til að breyta þeim til hagsbóta fyrir alþýðufólk?

Í blaðaviðtali við blaðið Ecran Français vorði 1952 sagði Charles Chaplin eftirfarandi: "Ég trúi á vald hlátursins og táranna sem móteitur gegn hatrí og angst. Góðu kvikmyndirnar bregða upp mynd af alþjóðlegu tungumáli, þær fullnægja þörfum manna með gleði, samúð og skilningi. Þær stuðla að því að brjóta niður öldur grunsenda og hræðslu sem ganga yfir heiminn í dag. Við höfum gert allt of margar kvikmyndir, sem eru án innri nauðsynjar fullar af sjúku kynlífi, styrjöldum, drápum og óþolinmæði. Þær gera spennuna í heiminum ennþá óþarilegri. Ef við bara gætum skipt á stófum skömmum af kvikmyndum, sem ekki eru liður í ofbeldisárðri, heldur tala máli venjulegra manna og kvenna, þá gæti það orðið liður í að frelsa heiminn frá glötnum."

Þessi orð Chaplins gilda ekki bara um kvikmyndirnar heldur líka um alla list í heiminum í dag og þar með tónlistina.

Ef við leggjum út frá ummælum Chaplins og færum þau upp á þá tónlist sem við heyrum allt í kringum okkur í dag þá snýst stór hluti hennar um einangruð gervivandamál, skýjaborðarmanntöl og þannig mætti lengi telja. Þessi tónlist gerir okkur viljalaus og fær okkur ekki til að sjá skýrt eða berjast ákveðið fyrir þeim markmiðum sem eru fjöldanum til heilla.

En sú tónlist sem talar máli venjulegra manna og kvenna, felur í sér bjartsýni, afhjúpar gervivandamál, fær fólk til að hugsa um stöðu sína í sínu eigin landi og ástandi í heiminum í heild og síðast en ekki síst hvetur fólk til þess að berjast sjálft fyrir rétti sínum – sú tónlist – eins og Chaplin sagði um kvikmyndirnar – er liður í því að byggja upp réttlátari heim.

HVAÐ ER FRAMSEKID – HVAD ER AFTURHALDSSAMT?

Til þess að geta dæmt um hvort tónlist er framsækin eða ekki – hvort hún færir okkur skref fram á við – verðum við að geta áttað okkur á muninum á framsækinni tónlist og afturhaldssamri. En hvernig förum við að því að finna þennan mun? Það gerum við með því að flokka tónlist í ákveðna hópa þar sem hver hópur hefur sín séríkennti. Þessi flokkun þýðir þó ekki að við dæmum hverja tegund tónlistar fyrir sig s.s. djass eða rokk. Rokkið var áður fyrr flokkað sem afturhaldssöm tónlist í sjálfu sér en á síðustu árum hefur rokk-tónlist verið notuð til þess að berjast gegn hverskyns kúgun. Sem dæmi um þetta má taka hreyfingu á Englandi sem samanstendur af tónlistarfólki og kallast þessi hreyfing "rock against racism" (rokk gegn kynþáttamisrétti). Þessi hreyfing hefur háð mikla baráttu gegn nýnasistum (National Front) þá í landi. Þetta snýr að hægt er að nota rokkið sem miðil í framsækinni baráttu.

HVAÐ UM LISTRENAR KRÖFUR?

Það er eitt sem við verðum að hafa í huga. Hvaða áhrif hefur flutningur tónlistarinnar á hlustendur?

Við getum ekki dæmt út frá hljómfalli laga eða bara út frá textanum. Til þess að meta rétt áhrif ákveðins laga verðum við að athuga hvernig áhrif það hefur á þjóðfélagsþróunina þó e.t.v. í litlum mæli sé. Fær þá okkur til að gleyma líföndi stundu og verða óvirk eða gerir það okkur auðveldar að ná þeim markmiðum sem eru í þágu fjöldans?

Það er ekki nóg að hljómfalli laga sé gripandi ef textinn er innihaldslaus. Á sama hátt þýðir líftíð að flytja góða texta ef lagið er illa flutt og illa samið. Góðu lagi verður að fylgja góður texti og ófugt. Ef þetta tvennt fer saman er það list. Og hlustendur eiga rétt á því að boðskapur laga sé settur fram á listrenan hátt. Ef svo er ekki er eins gott að láta raðurnar duga.

Tveir áhugamenn um framsækna tónlist.

Hver er valkosturinn í kvennabarátunni?

– Kristjana, hvaða stöðu telur þú að Rauðsokkahreyfingin hafi í íslenskrí kvennabaráttu í dag?

– Rauðsokkahreyfingin vill láta líta á sig sem róttaka og framsækna kvennabaráttuhreyfingu. Nú um langan tíma hefur hún verið eina kvennahreyfingin sem hefur það á dagskrá að berjast gegn kvennakúgun á hinum ýmsu sviðum. Að mínu áliti eru hins vegar alltof margir gallar á starfi og stefnu Rauðsokkahreyfingarinnar til að hún geti verið það framsækna afl sem kvennabaráttan þarf aðast, – þ.e. öflug, framsækin kvennahreyfing.

– Hver eru helstu rökin fyrir því?

– Hversu mjög sem Rauðsokkar afneita feminisma, þá er það staðreynd, að öll skrif og málflutningar þeirra einkennast af "hinna bágu stöðu kvenna, samanborið við karla". Þeim væri nær að rífa sig upp úr þessum samanburðarþælingum og vinda sér í baráttuna, því að nóg er af góðum baráttumálum hjá þeim. Með því móti mundi aukast allur skilningur kvenna á því, að ekkert vinnst nema með baráttu þeirra sjálfra. Þær gætu þá gert sér betur grein fyrir andstaðingnum – auðvaldsskipulaginu – og fyrir takmarki sinnar eigin baráttu. Og að mínu mati er þetta takmark ekki að "standa jafnfætis kórnum", heldur að brjóta af sér hlekkir félagslegrar, pólitískrar og efnahagslegrar kúgunar, og að tekið sé til- lit til þeirrar sérstöðu að það eru konurnar sem fæða börnin.

– Nú hefur Rauðsokkahreyfingin rétta afstöðu í ýmsum málum. Er þá ekki hægt að líta svo á að hún GETI að minnsta kosti barist framsækinni baráttu?

– Afstaða Rauðsokka til fjölskyldunnar er sama femínistamarkinu brennd, þ.e. að telja fjölskylduna aðalmei-

Kristjana Bergsdóttir var eitt sinn félagi í Rauðsokkahreyfinginni. Hún gekk úr henni ásamt fleirum árið 1976 eftir miklar deilur sem þá urðu um stefnu og starfshatti hreyfingarinnar. Hún tók þátt í starfi 8.mars-hreyfingarinnar í fyrria og hefur starfað þar síðan. Hún situr nú í stjórn 8.mars-hreyfingarinnar. Við tókum Kristjönu tali til að ræða við hana um kvennabaráttuna á Íslandi í dag, einkum með tilliti til þessara tveggja hreyfinga.

semð og undirstöðu kvennakúgunarinnar. Sú afstaða leiðir til rangrar baráttu, á meðan við höfum upp á ekkert að bjóða í staðinn fyrir það fjölskylduform, sem nú tíðkast.

Má má nefna að Rauðsokkahreyfingin hefur ekki tekið einarða afstöðu gegn stétta-samvinnustefnu verkalyðsforystunnar, sem á drýgstan þátt í að svæfa baráttu verkalyðs-hreyfingarinnar og þar með einnig verkakvennafélaganna.

Skipulag Rauðsokkahreyfingarinnar hefur frá fyrstu tíð verið miðað við konur, "laust og frjálstlegt form", sem leiðir það eitt af sér að stefna og starf hreyfingarinnar verður reikult og nær aðeins með höppum og glöppum fram að ganga. Slíkt skipulag einkennist af hentistefnu. Alþýðukonur sem yfirleitt vinna mjög mikið og hafa líf-inn tíma aflögu eigna erfitt með að falla inn í þetta skipulag og fylgjast með starfinu. Þær verða að geta gengið inn í vel skipulagt starf, svo að þær geti hent reiðir á öllu sem er að gerast, þrátt fyrir lítinn tíma.

Ég geti nefnt margt fleira sem kalla má galla á starfi og stefnu Rauðsokka, en þetta verður að nægja í bili.

– Nú hefur Rauðsokkahreyfingin rétta afstöðu í ýmsum málum. Er þá ekki hægt að líta svo á að hún GETI að minnsta kosti barist framsækinni baráttu?

– Nú hefur Rauðsokkahreyfingin rétta afstöðu í ýmsum málum. Er þá ekki hægt að líta svo á að hún GETI að minnsta kosti barist framsækinni baráttu?

viðtal við
Kristjönu
Bergsdóttur

– Hvernig hefur þessi rétta afstaða helst komið fram í starfi 8.mars-hreyfingarinnar?

– 8.mars-hreyfingin fór strax af stað með undirskriftasöfnun gegn lokum Meðraheimilisins, Meðferðarheimilisins og Útdeildarinnar, eða hafði að henni frumkvæði. Auk þess átti 8.mars-hreyfingin upptökin að dagvistarsamstarfinu, sem nú er í gangi og starfar ötullega að því. Loks stóð hún að sameiginlegum baráttufundi með Rauðsokkum í tileini 8.

– 8.mars-hreyfingin leggur áherslu á fjöldastarf og styðst við stutta og einfalda kröfugerð. Á næstunni verður tekin um það ákvörðun, hvort kjörorðagrundvöllur hreyfingarinnar verði víkkaður út og verði þannig að uppiðstöðu í stefnuskrá nýrrar kvennabaráttusamtaka.

Kúgun kvenna – hluti stéttarlegrar undirokunar

Í bókinni "Uppruni fjölskyldunnar, einkaeignaréttarins og ríkisins" sýnir Engels okkur í meginatriðum fram á þetta: Í frumkomunismanum voru framleiðslutækin sameiginleg fólksins. Fólk lifði á ávöxtum og jurtum og síðar á veiðum. Ekkert arðrán var til, engar stéttir og heldur ekki ríki. Þar sem konurnar ölu börnin tókast ákveðin verkaskipting á milli karla og kvenna. Karlarnir veiddu dýr, en konurnar ræktuðu jörðina. Þessi verkaskipting bar ekki með sér neina kúgun; karl og kona voru jafnréttahá, þau unnu bæði að viðhaldi samfélagsins.

Húsdýrahaldið – upphaf einkaeignar.

Síðar breyttust framleiðslu- hættir á þann veg að farið var að temja og ala upp dýrin. Húsdýrahaldið varð verk karla, því að það þróaðist í beinu framhaldi að veiðunum. Smám

saman varð það mikilvægasti tilverugrundvöllur hvers átt-flokks og batti mjög lífs-skilyrðin og gaf meira að segja möguleika til umframframleiðslu. Þessi umframframleiðsla lagði grundvöll að einkaeignaréttinum. Þar sem umframframleiðslan varð á verksviði karlanna, tengdist einkaeignarétturinn á upphafi karlmanninum. Síðar þróaðist eignin á umframframleiðslunni yfir í einkaeign á framleiðslunni allri og framleiðslutækjunum. Þá varð kórnum – eigendum húsdýranna – nauðsynlegt að tryggja það, að eignir þeirra gengju í arf til þeirra eigin barna.

Til þess að tryggja erfða-rétt sinna eigin barna, krafðist karlinn þess að konan yrði sér fullkomlega trú. Einkavnið hófst – en gildi þó aðeins fyrir konuna, ekki fyrir karlinn. Konan var orðin efnahagslega og kynferðislega kúguð af karlinum. Samhlíða þessu upphöf stéttakúgunin, þrælur voru herteknir í stríði, eignir hlöðust ekki jafnt upp hjá öllum fjölskyldum, heldur voru sumar fátækar og aðrar ríkar.

Í stuttu máli getum við því sagt að upphaf einkaeignar hafi leitt til kvennakúgunar.

Rangtúlkun

En hvers vegna erum við alltaf að endurtaka þetta? Vegna þess að niðurstöður Engels um tímabilið, þegar einkaeignarrétturinn kom til sögunnar, hafa verið rangtúlkaðar.

Þeir sem hafa rangtúlkað niðurstöður Engels hafa haldið því fram að staða konunnar í fjölskyldunni sé ætíð höfuðhlið kúgunarinnar.

Í dag lifum við í þjóðfélagi þar sem flestar fjölskyldur eru eignalausar, þ.e. eiga engin atvinnutæki. Er þá hægt að segja að verkaskipt-

ingin í fjölskyldunni sé orsök kvennakúgunarinnar, eða verðum við að leita út fyrir fjölskylduna að höfuðmeinsendinni?

Konur hafa ekki alltaf verið kúgaðar. Sú staðreynd er einnig mikilvæg í kvennabaráttunni í dag, því að ef það væri svo, að verkaskiptingin orsakaði kvennakúgunina, yrði henni aldrei aflétt – því að það verða alltaf konur sem fæða börnin.

Auðvaldið – óvinur kvennabaráttunnar.

Í auðvaldsþjóðfélagi heldur konan áfram að vera kúguð. Vinna hennar utan heimilisins er ekki metin á sama hátt og vinna karlsins, heldur sem óverulæg viðbót. Laun hennar eru lægri og atvinnuguleikar færrir. Konur eru varavinnuafli auðvaldsins. Þegar vel árar á vinnumarkaðnum er komum ýtt út að vinna, en um leið og eftirspurn eftir vinnuafli minnkar, eru þær sendar heim. Konur fá vinnu síðast af öllum og eru fyrstir til að missa hana. Þær fá lélegustu störf og þau lægst launuðu.

Leiðin til fullkomins jafnréttis.

Sögulega séð er kvennakúgunin þannig til orðin að konum var úthlutað óþæra hlutverki í samfélagslegri framleiðslu. Þar sem kvennakúgunin byggist á þessu enn þann dag í dag, getur kvennafrelsun ekki orðið að veruleika nema þetta fyrirkomulag verði að engu gert. Konur verða að taka fullan þátt í félagslegri framleiðslu og í öllu samfélagslegu lífi og starfi. En það verður aðeins, þegar launapræklunin og arðránið eru afnumin, að afnám kvennakúgunar kemst á dagskrá. Þetta gerir baráttuna fyrir kvennafrelsun að hluta af hinni miklu baráttu fyrir sósíalisma og sósíalískri byltingu.

Samskipti Kína og Víetnam

Undanfarna mánuði hafa stjórnmöld í Víetnam endurritað þann kafla í sögu Víetnam er fjallar um samskiptin við Kína eftir 1945. Í stað þess að þakka og hylla þá miklu hjálp sem Kína veitti Víetnam í baráttunni gegn bæði frönsku og bandarísku heimsvaldasinnunum, þá útnefna þeir Kína sem óvin númer 1.

Andstaðurnar milli Kommúnistaflokks Kína og Víetnamska verkamannaflokksins (nú heitir hann Kommúnistaflokkur Víetnam) hafa lengi verið til staðar, en þar hafa átið verið minni háttar og horfið í skuggann af baráttunni gegn bandarísku heimsvaldastefnunni. En hin nýja "saga" sem nú er rituð í Hanoi byggir á því að rangfæra samskipti Víetnam og Kína, í þeim tilgangi að "sanna" að Kína hafi í raun aldrei stutt víetnama heilshugar í baráttu þeirra. Það er því tímabært að skoða þessi mál í stórum dráttum og hrekja það helsta sem leiðtogarnir í Hanoi setja nú fram sem "hið sanna í málinu".

STUDNINGUR FRÁ KÍNA ALLT FRÁ UPPHAFI

Kínverjar studdu frelsisbaráttu víetnama frá fyrstu tíð. Mjög náð samband var á milli kínversku kommúnistanna og flokks Ho Chi Minh, má m.a. nefna það að Ho dvaldist um tíma á frelsuðu svæðum kínverska flokksins í suður Kína. Frelsis-hreyfingin Vietminh þáði mikla aðstoð frá kínversku kommúnistunum t.d. eftir að frakkar tóku Hanoi 1947. Sameiginlegt markmið þeirra var að berjast gegn ásókn heimsvaldasinnanna í Asíu.

TVÆR STEFNUR Í HANOI

Í lok fimmta áratugsins eftir að Frakkar höfðu verið sigraðir, tókust tvær stefnur á í forystu víetnamska flokksins. Samkvæmt annarri afstöðunni átti að snúa öllu afli að efnahagsuppbyggingu Norður Víetnam en þeir sem voru á öndverð-

Þessi mynd sýnir hátíðahöld í N-Víetnam um 1960. Fer ekki á milli mála að tengslin við Kína eru nán. Ho Chi Minh t.v., Mao Zedong t.h.

um meiði vildu styðja baráttuna gegn Bandaríkjaöldum. Diem í Suður Víetnam af öllu afli. Sovétríkin, sem nú höfðu yfirgefið utanríkisstefnuna sem fylgt var á tímum Leníns og Stalíns, studdu fyrrnefndu stefnuna. Var það í fullu samræmi við kenningar Krúsjoffs um "friðsamlega sambúð". Kínverjar studdu hinsvegar þá sem vildu heyja baráttuna gegn síauknum afskiptum Bandaríkjanna í Suður Vít-

nam.

AFSTADA SOVÉTRÍKJANNA

Það er vert að skoða nánar afstöðu Sovétríkjanna í upphafi baráttunnar. Krúsjoff hafði gert kenningarnar um friðsamlega sambúð að hornsteini utanríkisstefnunnar, m.a. neitaði hann að styðja frelsisbaráttu Alsír-búa - hann kvað það vera "franskt innanríkismál".

Friðsamleg sambúð Krús-

joffs náði svo langt að hún átti að gilda um samskipti kúgaðra þjóða og heimsvaldasinnanna - enda taldi hann að frelsisstríð Víetnama ógnaði heimsfriðinum þar sem "lítil neisti gæti kveikt heimsbál". Þessi afstaða Sovétríkjanna varð til þess að samband Víetnam og Kína styrktist og árið 1963 birtist opinber gagnrýni á afstöðu Sovétríkjanna í Hanoi. 25. apríl 1964 þakkaði Pham Van Dong forsætisráðherra Víetnam Kína fyrir "öflugustu, ákveðnustu og árangursríkustu aðstoðina". Og í viðtali við Guardian sagði hann að "Kína gefur okkur allt sem við biðjum um og líta á okkar baráttu sem sína eigin baráttu". Enn eitt dæmið um birtingarmynd hinna "friðsamlegu sambúð Sovétríkjanna að mótmæla ekki einu sinni þegar að bandarískir flugerir höf loftárásir gegn N-Víetnam 1964. Kína lýsti því yfir aftur á móti að þeir litu á þetta sem árás á Kína!

Eftir fall Krúsjoffs tók Kosygin að sér að flytja boð frá bandarísku stjórninni til stjórnarinnar í Hanoi. Um áramótin 1964-65 flutti hann þau boð að Bandaríkin væru reiðubúin að taka upp friðarviðræður án nokkurra fyrirframskýlra - ef stjórn N-Víetnam væri reiðubúin að gefa upp á bátinn stuðning sinn við baráttuna í S-Víetnam. Daginn eftir að Kosygin kom til Hanoi hófust daglegar sprengjuárásir á N-Víetnam, og í stað þess að mótmæla þeim þá hélt Kosygin áfram að reka erindi Bandaríkjanna!

ENGIN VOPN FRÁ SOVÉTRÍKJUNUM!

Kína sendi vopn og vistir

reglulega til Víetnam allt frá árinu 1960. Eftir að Sovétríkin breyttu afstöðu sinni (1965) og sögðust ætla að senda vopn til Víetnam þá buðust kínverjar til þess að sjá um flutning þeirra í gegnum Kína. Fjöldi járnbrautavagna var sendur til landmæra Sovétríkjanna til að taka á móti þeim vopnum sem Kosygin hafði lofað - en vagnarnir biðu mánuðum saman án þess að nokkur vopn bærust. Í nýlegri útgáfu af þessum atburðum segja víetnamar að Kína hafi neitað að flytja vopn frá Sovétríkjunum til Víetnam! En samkvæmt fyrri yfirlýsingum Víetnama var ekki við Kína að sakast í þessu efni.

VIETNAMAR AFNEITA KENNINGUM KRÚSJOFFS

Í nóvember 1964 var haldin ráðstefna í Hanoi. Þar var hugmyndinni um að stöðva bæri átökin í S-Víetnam hafnað ásamt þeim kenningum sem sögðu að hætta á heimsstyrjöld ykist við frelsisbaráttuna í Víetnam. Báðar þessar kenningar komu frá Sovétríkjunum, en Kína studdi frelsisbaráttu kúgaðra þjóða bæði í kenningum og á raunverulegan hátt með því að gefa bæði vopn og vistir.

Sovétríkin sáu fram á að þau myndu tapa allri fótfestu meðal víetnama og höfu því stuðning í formi lána mörgum árum eftir að Kína fór að gefa vopn.

BARÁTTA Í VIETNAMSKA FLOKKNUM

Þó svo að víetnamar og kínverjar stæðu saman gegn kenningum Sovétríkjanna og þótt þær væru mjög and-

„Hugmyndafræðin bauð upp á útpenslu“

Verkalýðsblaðið hafði fyrir skömmu samband við Þorstein Helgason og bað hann að svara tveimur spurningum um innrás Víetnama í Kampútseu. Þorsteinn er með fróðari mönnum hérlandis um gang mála í Kampútseu og má í því sambandi benda á útvarpserindi hans sem vöktu mikla athygli, m.a. fyrir það hversu vel Þorsteinn rökstuddi mál sitt

VBL. Víetnamar og Kampútseumenn hafa ásaðáð hvorir aðra um yfirgang - hvaða atriði telur þú að sýni hvor sé árársaðilinn?

Þorsteinn: Víetnamska flokksforutan hefur erft verstu stórabróðurkenningar kommúnistahreyfingarinnar. Á 4. áratugnum sögðu þeir: "Við getum á engan hátt hugsað okkur, að um sérstaka kampútsanska byltingu verði að ræða." Deilurnar í heims-hreyfingu kommúnista um 1960 fjalla m.a. um rétt flokkanna til að móta eigin stefnu eða lúta foræði Moskvu. Árið 1960 er Kommúnistaflokkur Kampútseu stofnaður og markar sér mjög sjálfstæða braut. Víetnama dreymir hins vegar um "sambandsríki Indókína" eða "sérstök tengsl" við Laos og Kampútseu. Hugmyndafræðin bauð því upp á útpenslu. Pólitískt eygðu

Víetnamar einnig landvinningaleið vegna þeirrar (takmörkuðu) samvinnu sem þeir höfðu haft við Kampútsana í stríðinu við bandaríska herveldið. Hernaðarlega þóttust þeir færir í flestan sjó. Með því loks að kasta sér í faðm Sovétríkjanna álitu þeir sig loks fá nægilegan efnahagslegan og hernaðarlegan bak-hjarl.

Kampútsanar hafa jafnan fylgt eindreginni sjálfstæðisstefnu með samvinnu við óháðu ríkin efst á blaði. Við Víetnam hafa þeir viljað hafa eðlileg tengsl en ekki "sérstök", en þetta reyndist erfitt að fá. Víetnamar viðurkenna ekki lengur samninga um landamæri ríkjanna skv. Brésné-línunni, sem ríkisstjórn Alþýðulýðveldisins Víetnam skrifaði undir 8. júní 1967.

Greiðar vopnasendingar (frá Kína) hafa þeir ekki

Myndin er af skæruliðum Pol Pot og er hún tekin á frelsuðu svæði í Suð-vestur Kampútseu. (Mynd: Sygma photo)

haft síðan Víetnamar lokuðu fyrir þær með Parísarsamkomulaginu við Bandaríkja-stjórn 1973. 80-90% af vopnum sínum hafa þeir jafnan fengið sem herfang. Með þetta leggja menn ekki í stórárásir.

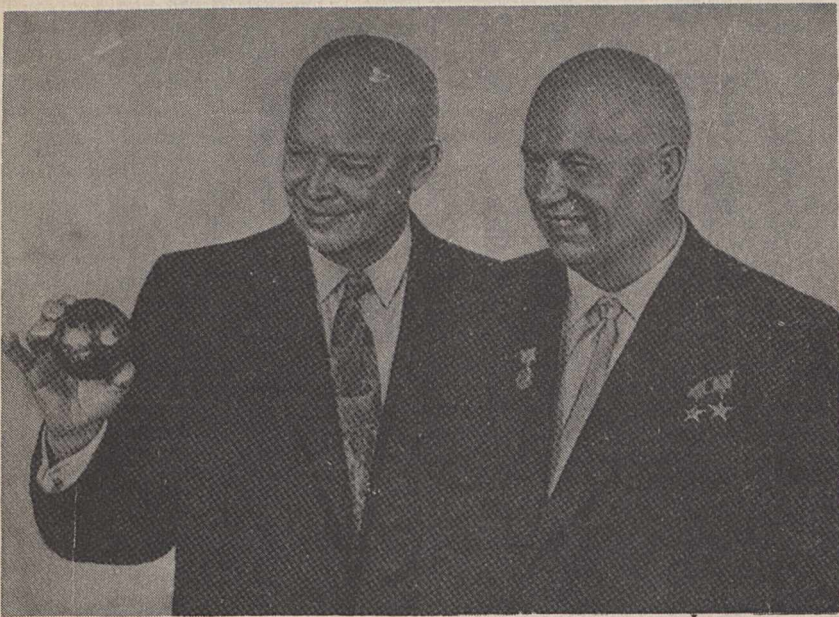
Víetnam og Kampútsea eru tvö lönd með ólíka tungu,

letur, menningu, siði og sögu. Kampútsea er stórt land miðað við fólksfjölda og frjósamt. Kampútsanar leystu fæðuöflunina á tryggan hátt með áveitum og á mettíma eftir byltinguna. Í Víetnam herjar enn hungur, sundurþykkja og svartamarkaðsbrask.

Í Kampútseu ríkti eindrægni og friðsemd. Kampútsanir girntust ekki annars land.

VBL. Nýjustu sögur um svo-kölluð hryðjuverk Pol Pot-stjórnarinnar koma nú frá Víetnam og Sovétríkjunum. Hafa þeir bæt einhverju við þá mynd sem fylgismenn bandarísku heimsvaldastefnunnar reyndu að útlista fyrir okkur fyrir innrás Víetnama?

Þorsteinn: Litlu, því að Víetnamar löptu snemma upp það sem vestrænir áróðursmenn höfðu að segja. Hið lágkúrulega áróðursrit ritstjórnanna á Readers Digest, Morð á blíðu landi, var lesið sem framhaldssaga í Hanoi-útvarpinu. Þeir hafa helst bæt við lýsingu á líkum sem er þó erfitt að nota sem sönnun í landi, sem hefur átt stutta friðartíma síðan 1970 einkum vegna hernaðar Bandaríkjanna og Víetnama. Sem heildarskýringu á atburðum í Víetnam segja þeir, að Kínverjar hafi stjórnað öllu, jafnvel að Pol Pot sé Kínverji og hafi atlað að tæma landið til að hleypa Kínverjum inn, sem síðan legðu undir sig heiminn, land fyrir land. Heldur mögur skýring!

Mynd af Eisenhower og Krúsioff frá 1959. Hún var birt á forsíðu bókarinnar "Látum oss lifa í friði og vináttu", sem var gefin út í Moskvu. Þessi mynd er skýr vottur um þær hugmyndir endurskoðunarsinnanna í Kreml. "Friðsamleg sambúð" við heimsvaldastefnuna á kostnað ánauðugra þjóða var sá boðskapur sem Krúsioff hafði að færa víetnómum.

Frelsisstríð Alsírbúa kvað Krúsioff vera franskt innan-ríkismál.

staðar frelsisbaráttu víetnama, þá áttu Sovétríkin stuðningsmenn í forystu víetnamska flokksins. Innan hans fór fram baráttan - en út á við tók hann ekki afstöðu til deilnanna milli Kína og Sovétríkjanna. Og þrátt fyrir það að deilurnar snérist um grundvallaratriði eins og hvort "friðsamleg sambúð" skyldi ná yfir öll samskipti (þ.á.m. Víetnam og bandarísku heimsvaldasinnanna) og hvort friðsamleg leið til sósíalísmans væri fær - þá var ekki á þær minnst í sögu víetnamska flokksins! Merki þess hvert flokkurinn stefndi komu fram 1968 þegar hann studdi innrásina í Tékkóslóvakíu. Ennfremur tók víetnamski flokkurinn ekki afstöðu gegn kenningu Brésneffs um takmarkað sjálfstæði sósíalískra landa - en beitir þeim kenningum í dag gegn nágrönnum sínum Laos og Kampútseu!

Samtímis því sem kín-

verski kommúnistaflokkurinn varð harðari í andstöðu sinni gegn endurskoðunarstefnu sovéska flokksins þá þróaðist víetnamski flokkurinn nær afstöðu hins sovéska-baráttunnar í víetnamska flokknum lyktaði með sigri þeirra afla sem studdu Sovétríkin.

AFSTAÐA KÍNA

Í stað þess að hefja gagnrýni á afstöðu víetnama þá létu kínverjar afstöðu þeirra liggja á milli hluta. Þeir litu svo á að baráttan gegn bandarísku heimsvaldasinnunum væri meginmálið, enda var áráð í Indókiná liður í stefnu þeirra að umkringja Kína og stemma stigu við "kommúnistahættunni".

En Kína átti einnig í höggi við Sovétríkin, 1969 gerðu Sovétríkin innrás í Kína við Ussurífljótið samtímis því sem þau höfu alþjóðlega rógsherferð gegn Kína. Kínverjar álitu að sífellt meiri

hatta stafaði frá vaxandi yfiringangsstefnu Sovétríkjanna og þeir undir bjuggu sig til að mata þeirri hættu. Einn liður í því var að ná eðlilegum samskiptum við Bandaríkin og stöðva tilraunir þeirra til að umkringja Kína. Í ársbyrjun 1972 var Nixon boðið til Kína og þar undirritaði hann s.k. Shanghaisáttmála þar sem hann m.a. viðurkennir að þjóðir Indókiná skuli ráða sínum málum sjálfar og að bandarískur her skuli dreginn til baka.

Kínversku leiðtogarnir sem áttu fundi með Nixon skýrðu honum frá því að eðlilegt samband yrði aldrei á milli Kína og Bandaríkjanna fyrr en að Bandaríkin létu af árásum sínum í Indókiná. Ekkert af því sem þeir fjölluðu um fól í sér svik við málstað Víetnam, og bæði fyrir og eftir heimsókn Nixon hieldu kínverjar áfram að senda vopn og vistir til Víetnam. Í dag eru fundir kínverja með Nixon taldir dæmi um sviksemi þeirra gegnvarp Víetnam. Sögur um að Kína hafi gert baktjaldasamninga sem miðuðu að því að stöðva frelsisstríðið eru nú heilagur sannleikur hjá víetnómsku forystunni og fylgifiskum hennar um allan heim. En allar staðreyndir tala öðru máli - og það að setjast til borðs með Nixon táknandi engan veginn svik, því samtímis því sem víetnamar fundu að heimsókn Nixon til Peking þá voru þeir sjálfir uppteknir við að ræða við sendimenn Bandaríkjanna í París. Og stuttu seinna heimsótti Nixon Moskvu án þess að nein athugasemd kæmi frá Víetnam. Augljóslega liggur eitthvað annað á bak við en áhugi á að draga fram staðreyndir í árðöri Hanoi og Moskvu í dag.

NÁNARI TENGSL VIÐ SOVÉTRÍKIN

Frá árinu 1973 verður æ greinilegra að víetnamska forystan fylgir Sovétríkjun-

um að málum og fram kemur opinber gagnrýni á afstöðu Kína gagnvart Sovétríkjunum. 1973 kom fram sú afstaða víetnómsku forystunnar að afstöðuleysi þeirra til deilna Kína og Sovétríkjanna var n.k. taktík. Hoang Tung, leiðandi félaga í víetnamska flokknum, sagði í viðtali við sánskan fréttamann að: "Á meðan stríðið stóð var nauðsynlegt fyrir Víetnam að mikil hjálp bærst til N-Víetnam bæði frá Kína og Sovétríkjunum. Í dag er ekki lengur svo mikilvægt að fylgja þeirri stefnu... hagsmunir Sovétríkjanna og Víetnam fara saman - að minnka áhrif Kína í þessum heimshluta". Einnig sagði Hoang Quoc Viet, háttsettur í miðstjórn víetnamska flokksins, að samningar Kína við Nixon hafi falið í sér fórn á málstað lítilla þjóða.

1975 undirstrika Víetnamar enn fjandskap sinn gagnvart Kína með því að hertaka Nansha og Xisha eyjaklasana sem hafa tilheyrt Kína frá fornu fari. Smátt og smátt ánetjast Víetnamar Sovétríkjunum og 1977 verður töluverð breyting, mikil samskipti hefjast á milli Moskvu og Hanoi, m.a. dvelur Pham Van Dong í Moskvu í tapan mánuð og Giap hershöfðingi kemur þangad í opinbera heimsókn. Stuttu seinna hefjast stórfelldir vopnaflutningar til Víetnam frá Sovétríkjunum.

Um áramótin 1977-78 sækir víetnamski herinn inn í Kampútseu - Kína styður Kampútseu og Víetnamar byrja að tala um "útþenslu og yfirráðastefnu Kína". 1978 gengur svo Víetnam í Comecon, efnahagsbandalag Sovétríkjanna og fylgiríkjja þess. 3. nóvember 1978 undirrita Víetnam og Sovétríkin "vináttu og samstarfssamning" sem í raun þýðir að Víetnam hefur gengist undir hernaðarlega hagsmuni

Sovétríkjanna - rúmum mánuði seinna hefst svo stórfelld innrás Víetnama inn í Kampútseu í þeim tilgangi að leggja landið undir sig.

Árið 1978 byrja einnig ofsóknir á hendur Kínverjum búsettum í Víetnam - langflestir þeirra sem flýja eru verkamenn og bændur frá N-Víetnam, fólk sem hafði tekið þátt í frelsisstríðinu gegn bandarísku heimsvaldasinnunum! Með þessu hafa Víetnamar í reynd sagt upp fyrri samningum milli Kína og Víetnam um réttarstöðu kínverja í Víetnam. Áreitni Víetnama á landamærunum við Kína hefst einnig 1978 og endar með því að Kína gerir gagnarárás.

VÍETNAM HEFUR BREYTT UM AFSTÖÐU

Kínverski kommúnistaflokkurinn hefur ekki breytt um afstöðu í grundvallaratriðum varðandi stuðning við frelsisshreyfingar - það hefur víetnamski flokkurinn aftur á móti gert. Kínverski flokkurinn hefur ekki breytt um afstöðu gagnvart rétti minnihlutaþjóðaflokka - það hefur sá víetnamski gert. Afstaðan til sjálfráðis þjóða er óbreytt hjá kínverska flokknum - en sá víetnamski hefur tekið undir með kenningum Brésnefs um takmarkaðan rétt sósíalískra landa til sjálfsforráðis. Og að lokum þá hefur Kína ekki hertekið önnur lönd og reynt að steypa stjórnvöldum þar. Víetnamski herinn er nú í Laos og Kampútseu og víetnamskir embættismenn eru sendir til þessara landa til að stjórna íbúum þeirra. Víetnam hefur breyst frá því að það háði réttmætt þjóðfrelsisstríð gegn heimsvaldastefnu og kúgun - í dag er Víetnam hlaupatík sósíalheimsvaldastefnunnar.

CCL(m-l) stofna kommúnistaflokk á árinu

Í síðasta tölublaði var sagt frá komu félaga úr Kommúnistasamtökum Kanada (m-l), CCL(m-l) til Íslands, og greint frá því helsta sem hann hafði að segja um pólitískt og efnahagslegt ástand í Kanada. Vegna þessa eilífa vandamáls sem blaðið á við að stríða, plássleysisins, urðum við að sleppa því sem kanadíski félaginn hafði að segja okkur um CCL(m-l), en lofuðum að birta það í þessu blaði. Uppbygging samtakanna hefur verið gífurlega hröð og er vafalaust margt sem við getum lært af félögum okkar í Kanada.

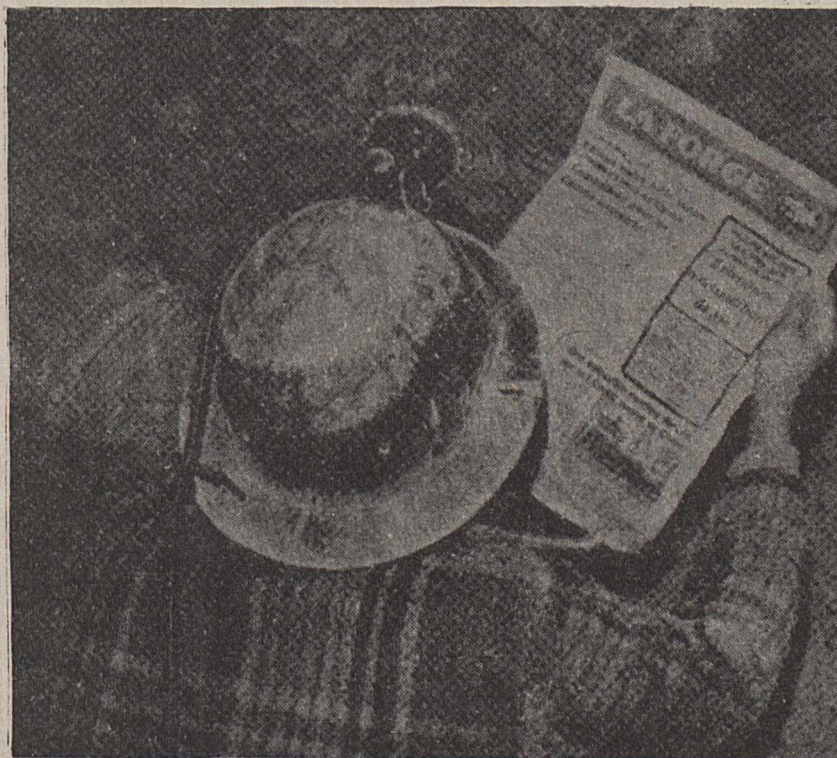
"STOFNUM FLOKK Á ÁRINU"

"CCL(m-l) hafa nú starfað í þrjú ár og hefur þróun samtakanna verið hröð fram á við. Árið 1979 er mikilvægt í sögu samtakanna, því við stefnum að stofnun kommúnistaflokks á árinu. Við höfum náð ítökum meðal verkafólks í flestum mikilvægustu borgunum. Hingað til hefur áróður og útbreiðsla marx-lenínismans verið höfuðhlið starfsins. Málagníð okkar THE FORGE hefur komið út vikulega frá því í september, en það er gefið út í tveim útgáfum, franskri og enskri.

Á næstunni munum við leggja mikla áherslu á að byggja verkalyðsfélögin upp sem virk baráttutaki og verja

þau árásum ríkisvaldsins. Í póstmannaverkfallinu í haust tókum við virkan þátt í stuðningsstarfinu við póstmenn. Þessu verkfalli lyktaði þannig að póstmenn voru þvingaðir aftur til vinnu með lagasetningu. Alþýðusamband Kanada (Canadian Labour Congress) studdi ríkisvaldið og hótaði að þeim yrði hegnt sem brytu lögin. Á næstunni munum við taka virkan þátt í þeirri verkfallsbaráttu sem er að fara af stað (sjá síðasta tbl./ritstjórn).

Framundan er einnig mikið pólitískt starf fyrir kosningarnar sem verða í sumar. Hlutverk okkar þar er að sýna fram á að enginn borgaralegu flokkanna er valkostur fyrir verkafólk, og útskýra afstöðu

Málagn CCL(ML) THE FORGE hefur komið út vikulega frá því í september, bæði á frönsku og ensku. (Mynd: The Forge)

okkar í þjóðlegu spurningunni.

Á síðustu mánuðum hafa samtökin unnið mikið andheimsvaldastarf. Í desember, stuttu fyrir innrás Víetnama inn í Kampútseu, var sendinefnd frá okkur stödd í

Kampútseu. Eftir heimkomu sendinefndarinnar voru haldnir fundir í meira en 20 borgum þar sem innrás Víetnama var harðlega fordæmd.

-BANDARÍSK ÁHRIF GEIGVÆNLEG

"Þó að Kanada sé heimsvaldasinnað ríki, sem ekki aðeins kúgar innlendan verkalyð, heldur einnig erlendan, þá er Kanada 2. heims ríki sem er leiksoppur risaveldanna. Innanlands eru Bandaríkin hattulegri en Sovétríkin, því þau kúga okkar fólk meir. Itök þeirra eru gífurleg á öllum sviðum þjóðfélagsins. Fjárfestingar Bandaríkjanna í Kanada eru jafn miklar og fjárfestingar þeirra í Evrópu allri. Hernaðarlega er landið mjög tengt Bandaríkjunum með aðild bæði að NATO og NORAD. Menningarleg áhrif Bandaríkjanna eru einnig mikil, sem dæmi má nefna, að svo til allt erlent efni í útvarpi og sjónvarpi kemur frá þeim. Sovéska heimsvaldastefnan hefur fremur lítil ítök í Kanada. Samt sem áður er endurskoðunarsinnaður flokkur í Kanada, The Communist Party of Canada, sem er ötull talsmaður Sovétríkjanna.

Verkefni okkar eru í fyrsta lagi að berjast gegn áhrifum risaveldanna innanlands, og beinist sú baráttan eðlilega aðallega að Bandaríkjunum. Í öðru lagi að gera fólk grein fyrir stríðshættunni og undirbúa alþýðuna fyrir þriðju heimsstyrjöldina!"

Lönd vilja sjálfstæði - þjóðir vilja frelsi - alþýðan vill byltingu

Kína er ennþá rautt

Kína hefur verið mikið á vörum manna undanfarna mánuði og ár. Pólitísk barátta innanlands og aukin umsvif á alþjóðavettvangi hafa vakið margar spurningar og krafist svara. Ýmsir hafa orðið til að gefa þau svör, en ekki hafa þau öll verið í samræmi við það sem rétt er og satt, heldur hafa andstæðingar Kína reynt að nota tækifærið og ata Kína aur. Því miður hefur þeim tekist að blekkja suma, en sennilega eru það fleiri sem séð hafa hvað rétt er og hvað rangt, og eru heilshugar í stuðningi sínum við Kína. Um það vitna vaxandi samskipti Íslendinga og Kínverja og blómleg starfsemi KIM. Í eftirfarandi grein verður reynt að varpa ljósi á hvað gerst hefur í Kína og hvert stefnir.

Baráttan gegn fjórmenningaklíkunni sem blossaði upp síðla árs 1976 var barátta upp á líf og dauða fyrir sósíalismann í Kína. Eins og Maó formaður benti á, þá eru til stéttir og stétta-barátta í sósíalísmanum. Því takast stöðugt á borgaraleg og verkafélssinnuð afstaða. Vinni borgaraleg öfl á, verður hættan á endurreisn auðvaldsskipulagsins bráð.

Fjórmenningaklíkan og fylgismenn hennar voru borgaraleg öfl, sem reyndu að grafa undan sósíalísmanum í Kína. Fjórmenningarnir lögðust gegn sósíalísku lýðræði og kúguðu og hnepptu í fangelsi þá sem héldu á lofti rétti sínum til gagnrýni. Þeir lögðust gegn því að lífskjör væru bætt á grunni aukinnar framleiðslu og tæknivæðingar, því iðntækniþróun merktu þeir sem borgaralega. Þá réðust fjórmenningarnir gegn æðri menntun sem borgaralegri og stóðu fyrir einstefnu í listum.

Borgaralega stefnu sína földu fjórmenningarnir með vinstri-slagorðaglamri. Þeir vörðu hástöfum við endurskoðunarstefnunni og endurreisn auðvaldsskipulagsins á sama tíma og þeir tróðu á rauða fánanum og öllum hefðum alþýðunnar, iðkuðu endurskoðunarstefnu og unnu að endurreisn auðvaldsskipulags. Þetta olli mikillri óvissu og ruglaði alþýðufólk, jafnt innan sem utan Kína. Innan Kína leiddi þetta til minnkandi framleiðslu, stöðunar í vísindum og listum og vantrúar á sósíalískt lýðræði. Hefði ekki tekist að kallar þá fjórmenningaklíkunni hefði kínverski kommúnistaflokkurinn sennilega klofnað og borgarastyrjöld brotist út.

Eðlilega hefur uppgjörið við fjórmenningana leitt til mikilvægra stefnubreytinga og áréttinga, sem andstæðingar sósíalísmans hafa nýtt sér til árása á hann. T.d. hefur aukin veggblaðumræða og gagnrýni á forystuna verið sögð merki um valdabaráttu og/eða hnignunar sósíalísmans.

HRÖÐ ÞRÖUN INNANLANDS Í KÍNA.

Maó formaður benti á að umbyltingar á sviði efnahagsmála og tækni væri spurning um líf eða dauða fyrir kínversku þjóðina og mikilvægt pólitískt verkefni til að tryggja sósíalismann. Maó benti einnig á að forsenda þróunar hins sósíalíska þjóðskipulags væri að grípa á stéttabaráttunni sem lykilhlekki. Við lausn allra mótsetninga verði því að hafa í huga að til eru tvenns konar andstæður: andstæður meðal alþýðunnar og milli hennar og stéttaróvinarins.

Fjórmenningaklíkan reyndi að draga athyglina frá þessu og setti ósattanlega andstæðu milli iðn- og tæknivæðingar og sósíalísmans. Eftir kollvörpun klíunnar hefur verið hröð þróun á sviðum vísinda og tækni, og það markmið sem Maó setti fyrst fram, að gera Kína að nútímalegu sósíalísku ríki fyrir næstu aldamót, er í auglýsni.

Hvað þýðir það að ætla sér að gera Kína að nútímalegu sósíalísku ríki fyrir aldamót? Í landbúnaði þýðir þetta mestu mögulega vélvæðingu, rafvæðingu og notkun áveitna til að tryggja hámarks framleiðslu helstu landbúnaðarafurða. Í iðnaði þýðir þetta aukna sjálfvirkni og meiri framleiðni. Þá þýðir þetta bætta samgöngur og nýtskulegri sam-

Pólitískir fundir á vinnustöðum eru daglegir viðburðir í Kína. Myndin er frá einum slíkum fundi hafnarverkamanna í Shanghai, þar sem glápsamleg stefna "fjórmenninganna" er rædd og gagnrýnd. Litla myndin sýnir kínverskan verkamann festa upp gagnrýni sína á veggblaðatöflu, - sósíalískt lýðræði í reynd.

GÖNGUTÆKNI.

Til að ná þessum markmiðum verður Kína að nýta sér nútíma vísindi og tækni, nýta fleiri hráefni og orkulindir og umbylta framleiðsluferli sinna helstu framleiðsluvara, m.ö.o. standa jafnfætis eða fara farmúr þróuðustu iðnríkjum heims. En þessar breytingar þýða síðan styrkingu alræðis öreiganna í Kína, styrkingu sósíalísmans og traustara bandalags verkafélss og bændna. Og þar sem í Kína er sósíalismi þýðir þetta stórbætt lífskilyrði alþýðunnar og er í raun forsenda menninarlegrar þróunar. Þetta er því brýnt pólitískt verkefni á sama tíma og efnahagslegt.

Ef það er gagnbyltingarsinnað að bæta stöðugt lífsafkomu alþýðunnar, þá hafa óvinir Kína á réttu að standa um hvert Kína þróast nú. Þeir hinir sömu taka þá vafalaust undir málflutning fjórmenninganna um að það sé byltingasinnað að yrkja jörðina með handafli og nota frumstæða tækni í iðnaði.

SÓSÍALÍSKT LÝÐRÆÐI BLÓMSTRAR

Eitt af því sem dagblöð vesturlanda hafa reynt að nýta sér til árása á Kína, er umræðan sem fram fer á veggblöðum, inni á vinnustöðum og í blöðum. Veggblöð sem gagnrýna stjórnvöld hafa þessir aðilar túlkað sem merki um valdabaráttu og vaxandi andstöðu fjöldans við stefnu flokksforystunnar.

"Látum fólk segja hug sinn...Ef við leyfum fólki ekki að segja hluti sem eru rangir, gætum við eins reynt að þagga niður í því". Þetta skrifaði Dagblað alþýðunnar í leiðara 3. janúar s.l. Það er viðhorf kínverskra kommúnista, að þá og því aðeins sé unnt að þróa áfram sósíalismann að treyst sé á frumkvæði og eldmód fjöldans og getu hans til að leysa vandamálin. Og hvernig á rétt stefna að mótast ef ekki má ræða vandamálin opin-skátt og láta andstæðar skoðanir metast? Þetta er kjarni sósíalísku lýðræðis og sýnir styrk þess. Því benda and-

stæðar skoðanir á veggspjöldunum aðeins til þess að lífleg umræða fari fram og lýðræðið hafi styrkst. Deng Xiaoping sagði við japanska fréttamann er þeir spurðu hann hvort andstæðar skoðanir á veggspjöldunum í Beijing (Peking) bentu ekki til valdabaráttu innan flokksforystunnar: "Í Kína búa 900 milljónir manna - vart atlist þið til þess að allir séu á sömu skoðun".

AD NYTA SÉR REYNSLU ANNARRA ÞJÓÐA.

Sú staðreynd, að Kína verslar nú í auknum mæli við auðvaldsheiminn hefur verið mikið á milli tannanna á andstæðingum Kína. En skoðum málin aðeins nánar:

Allt frá 1949 og fram á síðustu ár, hefur Kína verið í verslunarbanni margra auðvaldsríkja. Þetta þýddi að Kína gat ekki nýtt sér tækni- og vísindaframfarir í þeim mæli sem það óskaði.

Þetta ástand hefur nú breyst. Tilraunir auðvaldsheimsins til að kme-setja Kína í gegn um verslunarbann hafa mistekist, og nú slást auðvaldsríkin um að fá að selja vörur sínar til Kína. Kínverjar nýta sér þetta ástand. Þeir kaupa ekki hvað sem er, heldur fyrst og fremst vörur sem hjálpa þeim við iðnvæðingu landsins. Þeir ákveða sjálfir hvað þeir kaupa, hvenær og af hverjum, og því fylgja engar kvaðir af þeirra hálfu. Verksmiðjur og tæki sem keypt eru, eru eign Kínverja, eru reknar af þeim í samræmi við þarfir þeirra. Því geta erlendir aðilar engu ráðið um rekstur eða framleiðslu.

Leiðtogar Kína hafa bent á, að þeir fylgi enn þeirri grundvallarreglu að treysta á eigin krafta og afsala sér í engu fullum yfirráðum yfir efnahagskerfinu og framleiðslunni. "Við gerðum ekki byltingu til að láta auðherra stjórna okkur í dag".

Þessi grein hefur aðeins tæpt á nokkrum þeirra spurninga sem mikilvægt er að taka til umfjöllunar varðandi Kína í dag. Ýmislegt má einnig gagnrýna varðandi Kína, en á grundvelli þeirra upplýsinga sem öllum standa opnar um Kína í dag er óhætt að fullyrða að Kína er sósíalískt og rautt - um það vitnar hið ágata ástand innanlands og hlutverk Kína á alþjóðavettvangi.

Sovésk rányrkja í Barentshafi

Á undanförunum árum hefur það gerst í auknum mæli að sovéskir togarar hafa verið teknir fyrir ólöglegar veiðar í Barentshafi af norsku landhelgisgæslunni.

Nýlega var sovéski togarinn Vildnús tekinn við veiðar á lokuðu svæði á Nordkapp-miðum. Var togarinn þá nýkominn frá Murmansk. Þegar komið var inn til Hammerfest með togarann kom í ljós að trollpokinn hafði verið skorinn frá og honum henti í sjóinn. Varla færu

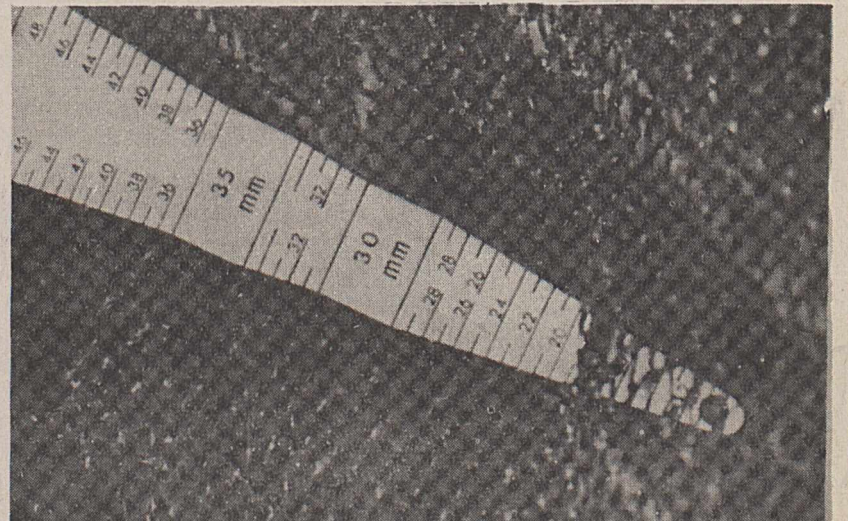
rússarnir að skera pokann frá ef allt væri í lagi með hann.

Odd Nakken, aðstoðaryfirmaður Hafrannsóknarstofnunarinnar hefur lagt fram gögn sem sýna að meðalmöskvastærð sovéskra togara í Barentshafi er 88 millimetrar, eða rúmlega 30 millimetrar minna en leyfileg möskvastærð. Sagði Nakken að möskvastærð í trollum flestra landa væri eitthvað undir 120 mm, sem er sú stærð sem leyfð er samkvæmt

alþjóðlegum samningum.

Til þess að koma sovéskra togaranum Vildnús í höfn þurfti skipstjóri landhelgisflokksins norska að skipa vopnari sveit að fara togarann til hafnar. Við þá skipun gaf togaraskipstjórinn eftir og fylgdi með til hafnar.

Sovésk fiskiskip stunda mikla rányrkju á öllum miðum í N-Atlandshafi. Þau skirrast ekki við að veida bæði innan landhelgi Noregs og á friðuðum svæðum í hafinu. -Klassekampen-

Mynd þessi sýnir trollpoka úr sovésku trolli. Skipshöfnin á norska togaranum Ottar Birting kom með pokann inn til Honningsvåg. Á myndinni sést að möskvastærðin er um 20 mm.

Skerfur lesenda

Um baráttufundinn 11. mars.

Þegar litið er til baka á samstarf 8.mars-hreyfingarinnar (8MH) og Rauðsokkahreyfingarinnar (Rsh) er þar fyrst að nefna mætinguna á baráttufundinum 11. mars, því að hún verður að teljast léleg miðað við fundina tvo í fyrra. Þarna vantaði mjög mikið af því fólki sem mætti á fund 8MH í fyrra, og sennilega einnig af því sem var á fundi Rsh þá. Ekki ber á að nýtt fólk hafi verið virkjað til starfa. Þetta á sér trúlega enga eina orsök, heldur fleiri. Þar er auðvitað efst á lista, að fjöldastarf (það að reka árdóur meðal fólks almennt fyrir fundinum) var lítið sem ekkert fyrir fundinn, hvorki sameiginlegt með hreyfingunum (dreifirit, burstir o.þ.h.) eða sitt í hvoru lagi. Tími vannst ekki til að hreyfingarnar gætu skipulagt sameiginlegt fjöldastarf fyrir 8. mars.

Eins hefur það einnig átt sinn þátt í lélegri mætingu að fresta varð fundinum vegna óveðurs.

Fundarstjóri mun hafa farið út fyrir samkomulag hreyfinganna um fundardagskrá með sínu töluvert langa inngangsorði. Fundarstjóri er og virkur Rauðsokki (og kannski ekki von öðru en frjálshyggju í þessum málum), en best hefði verið að fá einhvern óbundinn hreyfingunum tveim til að stjórna fundi. Fundarstjóri lét að því liggja í inngangsorði sínu að lítill munur væri á hreyfingunum tveimur - þetta m.a. er vafasamt að 8MH hefði samþykkt, ef hefði verið borð undir hana.

Fundurinn varð haldur langur, og var hléið þar helst dragbítur. Það var of langt, og fundarstjóra varð það einnig á að tilkynna hlé áður en ávarp fulltrúa frá dagvistar-samstarfsnefnd var flutt, og fór það af þessum sökum ofan garðs og neðan hjá fundargestum, þar sem skvaldur mikið upphófst þegar í stað

við tilkynningu hlés.

Samfellda upplestrardagskráin var að mörgu leyti góð, aðallega fyrri hlutinn. Löggöf var of mikil áhersla á innrætingarmál í skólunum og einstakar kennslubækur. Réttara hefði verið að leggja mesta áherslu á aðbúnað kennara og nemenda og kreppuráðstafanir yfirvalda í skólamálum. Í heild má segja að í dagskránni hafi verið lagt mikið upp úr því að lýsa ástandinu eins og það er í dag, en minna um hvatningu og baráttuanda.

Það var leiðinlegt að verkakonan frá Akranesi gat ekki komið, það höfðu margir hlakkað til að heyra um refsibónusinn frá henni, en um það er ekki að fást þar sem fresta varð fundinum af öfyrirsjáanlegum ástæðum.

Söngsveitin Kjarabót var auðsjáanlega mjög stór ljós punktur á dagskrá fundarins og einnig ágætt ávarp 8MH í lok hans.

Ekki féll okkur beinlínis vel ávarp Rsh í upphafi fundarins. Stakk þar kannski

einna mest í eyru þáttur fjölskyldunnar sem orsök kvennakúgunarinnar í dag. Það er auðsjáanlega þörf á að 8MH móti sér stefnu í þessum málum sem fleirum.

Slíkir fundir, sem sameiginlegi baráttufundurinn 11. mars, bjóða ekki uppá að reynt sé í alvöru á mikilvæg ágreiningsefni, því að þarna er að sjálfsögðu reynt að sameinast um þá hluti sem hægt er að ná samkomulagi um.

Hverjir voru svo pólitískir ávinningar með fundinum? Þetta er mjög tengt því að aðeins kemur fram yfirborðseining milli hreyfinganna, Rsh er rótgróin og hefur starfað lengi svipuð að innihaldi.

Við álitum að helsti ávinningurinn hafi verið sá að komið hefur skýrar í ljós en nokkru sinni áður, að full þörf er á að 8MH aðgreini sig enn frekar frá Rsh ef hún á annað borð aðilar sér það. Það má því segja að sú hvatning sem 8MH fær í gegnum samstarfið sé mikill ávinningur. Nokkrir félagar.

Til ábendingar fyrir ritstjóra

Verkalýðsblaðsins

Í Verkalýðsblaðinu 3. apríl er viðtal við Sigurð Tr. Sigurðsson fyrrum trúnaðarmann í kerskála í Straumsvík. Viðtalið var gott svo langt sem það náði, en mikilvægum atriðum var sleppt og má þar helst nefna kosningar trúnaðarmanna í kerskála nýverið. Það voru 3 menn í framboði til trúnaðarmannastarfa og var Sigurður Tr. einn þeirra, en kosið var um tvo. Náði hann ekki kosningu og fer þar með lítið fyrir hinum eindregna stuðningi verkamanna. Öll sagan er þó ekki sögð og er ritstjórinn hvattur til að hafa samband við verkamenn í kerskalanum (þar með talda hina nýkjörnu trúnaðarmenn) og kynna sér og lesendum Verkalýðsblaðsins málið betur.

Stimpilkukudýr hjá Isal.

STALDRAÐ VIÐ

"...Strákurinn minn fékk 200 þúsund kall, auk ýmissa stærri og smærri gjafa í vörum, fyrir að láta knébeygja sig og gera sig að athlægi í hvítu prestenglaskikkju..."

Eg fór í fermingu um daginn. Reyndar ekki neina venjulega fermingu fyrir mig. Það var verið að ferma son minn, sem dvelur hjá ömmu og afa og stundum mömmu úti á landi. Eg fékk engu um það að ráða, reyndi kannski ekki nóg til þess. Strákurinn vildi láta ferma sig. Ekki af trúarlegum áhuga, heldur vegna umhverfis síns - nágranna, attingja, skóla-systkina. Eg held hann sé næstum því trúlaus, að minnsta kosti finnst honum guðleysisgasprið í mér ekkert svo vitlaust.

Messan var upplifun fyrir mig, sem hef forðast kirkjur í mörg ár og hlustaði aldrei á prestana, þegar ég tilneyddur tók þátt í kirkjulegum athöfnum hér áður fyrr. En nú hlustaði ég. Og mér ofbauð. Ræða prestsins fjallaði um það að flest fólk væri nautheimskt, því að það tæki mark á kókakólalýsingu, en ekki á "lausnara sínum". Þá kom sérann að því að lýsa réttindum og skyldum hins kristna eftir fermingarheit sitt. Þar voru réttindin fá, lýðræðið lítið, en skyldurnar margar. "Þú skalt ekki...þú mátt ekki...þú átt að...þér ber að... o.s.v.frv."

Auk ræðunnar voru sungnir hræðilegir söngvar, svokallaðir sálmar - slepjulegt og vænnislegt sífur einhafra laga. Á meðan sneri prestur rassinum í sóknarbornin og fermingarbornin, nema hvað hann rauf þann frið sem þau höfðu fyrir honum stöku sinnum til að vitna í einhvern þeirra gömlu skrifara og trúarofstakismanna, sem skráðu kaflana, sem þröngvað var sam-an í þessa hræðilegu bók,

Bilblíuna. Á meðan klerkur hafði eitthvað yfir frá þessum trúbræðrum sínum, löngu dauðum, varð hinn heimski kókakólalýður á kirkjubekkj-unum að rísa á lappir og stara á hnakka hver annars í lotningu.

Svo kom að sjálfri fermingunni. Kennimaðurinn lýsti því yfir að hann ætlaði að beygja kné þessara unglinga fyrir valdi kristindómsins, gekk síðan að hverjum og einum og hafði yfir honum einhverja óskiljanlega romsu úr messugjörðarbókum sínum, lagði lúku sína á vel greidda kolla og spurði síðan hvert 13 ára barnið fyrir sig, hvort það vildi "gera Jesúm Krist að leiðtoga lífs síns". Þessu lofuðu börnin upp í ermina á sér, knébeygð og kúguð af klerksins valdi.

Að lokinni athöfn gekk prestur út undir slætti orgels og á eftir honum krakkarnir í halarófu, klædd í þessar afskrámislegu skikkjur, sem eru eftirlíking englavængja og prestskróða.

Svo tók allt hitt við, til efni og afsökum hvers krakka fyrir að standa í þessu niðurlægjandi kirkjuvesni, nefnilega veisluhöldin og gjafirnar. Strákurinn minn fékk 200 þúsund kall, auk ýmissa stærri og smærri gjafa í vörum fyrir að láta knébeygja sig og gera sig að sthlægi í hvítu prestenglaskikkju. Eg vorkenndi honum greyinu. Eg vorkenni krakkagreyjunum að þurfa að ganga í gegnum þetta. Ættum við ekki að gera eitthvað til að losa börnin undan þessu oki falskra kirkjusíða og óþverrallegs trúaráróðurs? Eg sé

eftir að hafa ekki gert harðari hrið að syni mínum. Eg sé eftir að hafa ekki gert honum betra tilboð, gefið honum kost á einhvers konar fermingu, en án presta eða annarra málþipa kúgunar og auðvalds. Næsta barn mitt sem kemst á fermingaraldur skal svo sannarlega fá frá mér valkost. Eg ætla að bjóðast til að leigja sal á laugardegi í 5 klukkutíma.

Dagskráin gæti orðið þessu lík:

1. Sönghópur syngur 2-3 baráttulög.
2. Fermingarræða (ég eða einhver annar kommi).
3. Ljóðalestur, valið af fermingarborninu.
4. Fjöldasöngur, t.d. einhver góð ættjarðarlög sem allir kunna.
5. Kaffihlé í 1 klst., svo að gestirnir geti rabbað saman.
6. Stuttur leikþáttur, leikinn af fermingarborninu og nokkrum félögum þess.
7. Ávarp um söfnun fjár til Verkalýðsblaðsins eða Október eða frelsishreyfingar og peningum safnað meðal gesta.
8. Sönghópurinn aftur.
9. Lokaávarp þar sem fermingarbornið þakkar fyrir komuna.
10. Dans fyrir krakkana í 1-2 klst.

Kommaforeldrar og aðrir góðir foreldrar, sem er illa við kirkjulygar og kirkjublekkingar, hafið þetta í huga, þegar börn ykkar komast á fermingaraldurinn. Flest börn finnst þau missa af of miklu, ef þau fá enga veislu og ekki neitt og treysta sér ekki til að mæta stríðni skólafélaganna. Gefum þeim kost á að svara: "Eg verð fermdur, en bara allt öðruvísi en þið og miklu betur. Þar verður skófjör."

Finnur.

— viðtal við Kjartan

Frh. af baksíðu

starfi Baráttueiningar og Rauðrar Verkalýðseiningar á 1.maf í fyrra.

- Hver eru helstu markmið hreyfingarinnar?

- Sameining hefur ákveðið að standa fyrir öflugum aðgerðum 1.maf. Farið verður í kröfugöngu, haldinn inni- og útifundur og skemmtun um kvöldið. Við leggjum mesta áherslu á að hvetja fólk til baráttu gegn kjararánsstefnu atvinnurekenda og ríkisvalds svo og gegn öllum þeim at- lögum sem gerðar hafa verið á félagslega þjónustu. En ekki er nóg að segja þetta. Við verðum einnig að gera okkur ljóst að árangur í þessari baráttu næst ekki nema um leið sé háð hörð baráttu gegn stéttasamvinnu- stefnu verkalýðsforystunnar Samhliða því að Sameining leggur áherslu á kröfuna Ísland úr Nato - herinn burt leggjum við einnig mikla áherslu á baráttuna gegn yfirgagnsstefnu risaveldanna Bandaríkjanna og Sovét- ríkjanna, sem birtist m.a. í skýrum stuðningi okkar við alþýðu manna í löndum þar sem baráttan er hörðust eins og í Eritreu, Palestínu og Kampútseu.

- Hvað með göngu fulltrúa- ráðsins og Rauðrar Verkalýðs- einingar?

- Eg tel aðgerðir þeirra engan valkost fyrir fólk. Að líkindum kemur Fulltrúa- ráðið til með að styðja ríkisstjórnina og aðgerðir hennar. Verkalýðsforystan hefur unnið að því meðvitað að koma í veg fyrir alla baráttu gegn kjararánsstefnu ríkisvaldsins. Það sést m.a. á því að engir fundir hafa verið haldnir í stéttarfé- lögum. Hún gengur meira að segja svo langt að bjóða ríkisstjórninni að verkafólk taki á sig kjaraskerðingar. Allt er þetta svo gert án samráðs við smærri stéttar- fjölög og hvað þá verkafólkið sjálft. Hver man ekki eftir makki Guðmundar J. og Karls Steinars? Þó verkalýðsfor- ystan setji upp rauða grímu

núna 1.maf þá ætti fólk ekki að taka mark á því, vegna þess að það gerði hún í fyrra og hitteðfyrra og tók hana svo niður strax að 1.maf loknum.

Hvað varðar Rauða Verka- lýðseiningu þá hefur lítið sést til hennar ennþá, en ljóst er að hún styður út- þenslustefnu Sovétríkjanna. Fylkingin hefur ekki tekið afstöðu gegn innrás Víetnama í Kampútseu og hún styður aðgerðir kúbönsku málaliðanna í Afríku. Stuðningur Rauðrar Verkalýðseiningar við verka- lýðsforystuna hefur oft komið í ljós. Fylkingin hefur oft lýst yfir stuðningi við "verkalýðsflokkanna" (Alþýðu- bandalagið og Alþýðuflokkinn). Nýjasta dæmið er stuðningur forsprakka Fylkingarinnar við samkomulag BSRB forystunnar, þar sem þeir hvetja fólk til að segja já við samkomulaginu.

- Hvert hefur verið megin- starf Sameiningar nú fyrir 1.maf?

-Við höfum lagt mesta áherslu á árdóursstarf. Í þeim tilgangi höfum við hald- ið tvo liðsfundi, gefið út merki, þrjú plaköt og eitt dreifirit. Átlunin er að gefa út dreifirit í miklu upp- lagi og eitt stórt plakat, sem mun auglýsa aðgerðirnar. Þann 27. apríl verðum við svo með kökubasar á útimark- aðinum og einnig munum við baka þönnukök ofan í veg- farendur. Átlunin er einnig að vera með aðgerðir á nokkrum stöðum í bænum til að vekja athygli á starfi sameiningar.

- Að lokum?

- Eg vil auðvitað hvetja fólk til að streyma í aðgerð- ir Sameiningar og vinna vel að því fram að 1.maf að fá fólk út á göturnar. Hittumst á Hlemmi!!

Áskrift
greiðist á
gíró nr.
12 200 - 9

Gerist askrifendur
Áskrift greiðist á
gíró 12 200 · 9

ABM: ALBERT EINARSSON
1 árs áskrift: kr. 3000
1/2 árs áskrift: kr. 1750
Til útlanda: kr. 5500
Stuðningsáskrift: kr. 5000
ÖÐINSGÖTU 30 Pósthólf 5186,
Reykjavík, sími: 29212

Landsbókasafnið
v/ Hverfisgötu
101 Reykjavík

Hvað er Andóf '79 ?

PÉTUR PÉTURSSON

Mynd: VERKALÝÐSBLAÐIÐ

- Sá vettvangur sem við höfum, félögin, nýttist ekki vel. Vinnupreyta og búðarvafstur veldur því, að fólk matir ekki á fundum. Fundir eru auk þess strjálir og bundnir við einstök félög. Málefnið varðar heildarsamtökin og þar er þörf á frekari umræðum. Í andófinu felst engin allsherjarkrossfesting á forystunni, en þarna teljum við að hún hafi stigið víxlspor. Sú leið var valdin að láta trúnaðarmenn eina ræða þetta, en almennir félagar hvergi kvaddir til fyrr en þessi niðurstaða var fengin og þar gengur forysta BSRB svo vasklega fram, að hún virðist ætla að leggja höfuð sitt að veði til þess að fá samkomulagið samþykkt. Það er fjarri mér að neita því, að einhver hugsanlegur ávinningur kunni að vara í einhverju atriði samkomulagsins. Þó svo að það kynni að vera tel ég fráleitt að fara í slík hnífakaup og er með því skapað hættulegt fordæmi. Aukinn verkfallsrétt eigum við sjálf að taka og það án þess að afsala áunnum réttindum. Við megum ekki láta forvígismenn okkar hræða okkur með hótunum um að ríkisstjórnin veiti okkur ekki

Samkomulag BSRB forystunnar við ríkisstjórnina um afnám 3% grunnkaupshækkunar 1. apríl s.l. hefur verið harðlega gagnrýnt af ýmsum félagsmönnum í BSRB. Þegar hafa nokkur félög opinberra starfsmanna lýst yfir andstöðu sinni við það. Má þar nefna Félag íslenskra sífamanna, Félag gagnfræðaskólaakennara í Rvk. Stéttarfélag íslenskra félagsráðgjafa og Starfsmannafélag Útvarpsins.

Það er því greinilegt að töluverð andstaða er við samkomulagið og fer hún vaxandi. Í páskavíkunni kom saman hópur einstaklinga úr ýmsum félögum ríkis - og bæjarstarfsmanna. Þessi hópur ákvað að stofna félags-skap sem þau nefna **Andóf '79**. En hvað er þá þetta Andóf ? Til að komast að því ræddum við við tvo félagar Andófs '79, þá Eirík Brynjólfsson kennara og Pétur Pétursson þul. Fara viðtölin hér á eftir:

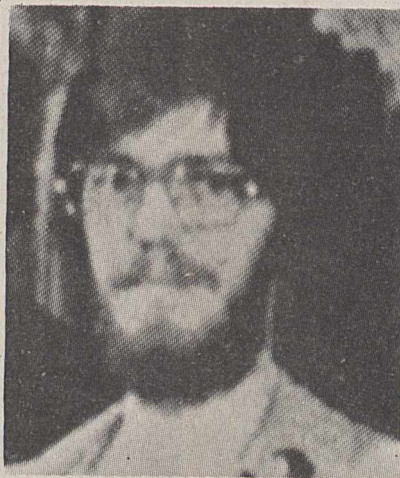
rýmri verkfallsrétt ef við neitum þessu samkomulagi. Ef við fellum samkomulagið og meirihluti okkar verður yfirgnæfandi þá er það þyngsta lóð, sem hugsast getur á vögarskál aukins verkfallsréttar. Samningar við þessa ríkisstjórn opna næstu ríkisstjórn leið til frekari knésetningar á samtökum okkar og rýra trú félaganna á gildi þeirra.

- Hvernig telur þú horfurnar. Ertu bjartsýnn ?

- Ég hef bjargfasta trú á því, að í þessu efni fylgi almennir félagar BSRB ekki forystu sinni. Ég held að vitundin um sifellðar verðhækkanir og árásir á lífskjör, sem við verðum daglega vitni að segi fólkinu skýrum orðum, að í þessum samningsréttarmálum hafi forystumennirnir stigið víxlspor, sem ekki eigi að fylgja þeim í.

- Eitthvað að lokum ?

- Nú er sérstök nefnd önnun kafin við gerð merkis, sem ætlunin er að stuðningsmenn hreyfingarinnar beri fram yfir atkvæðagreiðsluna. Ég sting upp á því að menn horfi í kring um sig 1.mai og líti í barm þeirra er fylkja liði þann dag. **ANDÓF '79** mun blasa við á mörgum barmi.

EIRÍKUR BRYNJÓLFSSON

Mynd: STÉTTABARÁTTAN

- Hvernig er hreyfingin byggð upp og hverjir geta orðið félagar ?

- Hreyfingin er enn sem komið er að minnsta kosti mjög óformleg. Eiginleg stjórn er ekki til en ákvarðanir eru teknar á fundum þar sem áhugafólk gegn samkomulaginu kemur. Það er ýmist fólk, sem við höfum haft samband við eða fólk sem hefur komið til okkar. Hreyfingin hefur enn enn ekkert tengst þeim aðildarfélögum opinberra starfsmanna sem mót-mælt hafa samkomulaginu. En það stendur til að leita stuðnings þeirra. Allir opinberir starfsmenn, sem

vilja láta sitt af mörkum í baráttunni gegn þessu samkomulagi eru velkomnir til starfa.

- Hvað hyggst hreyfingin gera fram að allsherjaratkvæðagreiðslunni ?

- Við leggjum megináherslu á vinnustaðastarf. Fulltrúar hreyfingarinnar hafa farið á vinnustaði í matartímum og haldið-ræður og rætt við fólk. Undirtekningalaust hefur verið tekið vel á móti þeim. Andófi '79 hafa líka borist óskir um að senda fulltrúa á tiltekna vinnustaði, bæði í Reykjavík og annars staðar. Nú á næstunni mun hreyfingin gefa út dreifirit til dreifingar á vinnustöðum. Framhald verður á einhverskonar útgáfu ef þurfa þykir. Einnig er verið að undirbúa útgáfu merkis, sem selt verður á fundum. Að síðustu er áætlað að halda opinberan fund með skemmtiatríðum og ræðuhöldum. Sá fundur verður líklega loka-stigið í starfi hreyfingarinnar.

- Eitthvað að lokum ?

- Ekki nema það að hvetja alla sem vilja að koma til starfa. Þessi barátta kostar fólk og peninga. Því fleiri sem koma til starfa því meiri möguleika eygjum við um árangur.

Verkalýðsblaðið þakkar þeim Eiríki og Pétri fyrir spjallið og vill um leið lýsa yfir stuðningi við þetta framtak. Við hvetjum þá félaga BSRB, sem vilja leggja sitt af mörkum til þess að samkomulagið verði fellt til að setja sig í samband við einhvern af eftirtöldu fólki:

Eiríkur Brynjólfsson, s. 21465
Guðrún Jónsdóttir, s. 83737
Helga Gunnarsdóttir, s. 41527
Sigríður Jóhannesdóttir, s. 81499
Sigurður I. Andrésson, s. 34287.

Aðgerðir Sameiningar 1. maí - gegn kjaraskerðingu

Helstu kjörorð Sameiningar eru:

- Gegn stéttasamvinnu verkalýðsforystunnar við auðstéttina - Gerum stéttarfélögin að baráttutækjum.

- Gegn kjararáni - Fullar og óskertar vísitölubætur á laun. Félagar BSRB: Fullum svikasamkomulagið - Fullan samnings- og verkfallsrétt. Engan niður-skurð félagslegrar þjónustu. Verkfalls- og samningsrétt til handa iðnnemum. Verjum samningsréttinn.

Auk þessa eru: Kvenna-barátta á grundvelli stéttarbaráttu. Næg og góð dagvistarými fyrir öll börn. Gegn skerðingu á rétti kvenna til fóstureyðinga. Í málefnum námsmanna er lögð áhersla á: Jafnrétti til náms. Námslán nagi til framfærslu. Engar endurgreiðslur námslána af þurftarlaunum. Samstaða námsfólks-verkafólks.

Í baráttunni gegn heimsvaldastefnunni og fyrir verndun sjálfræðis landsins leggur Sameining mesta áherslu á: Ísland úr NATO - herinn burt. Gegn erlendri stóriðju. Verndum fiski-stofnana. Til baráttu gegn yfirgangs- og stríðs-stefnu risaveldanna. Styðjum frelsisbaráttu alþjóðu Kampútseu, Eritreu Palestínu og Zimbabve.

KRÖFUGANGA OG FUNDIR

Sameining 1.mai gengst

fyrir kröfugöngu, útifundi og innifundi. Safnast verður saman á Hlemmtorgi, fyrir framan Búnaðarbankann, upp úr kl. 13.00 gengið niður Laugaveg, að Hallarísplaninu, þar sem haldinn verður útifundur. Innifundur verður haldinn að göngunni lokinni, um kl.16.

Meðal ræðumanna Sameiningar 1.mai verður félagi úr BSRB - Andófi '79. Í bígerð er að fá fulltrúa frá Þjóðhollum Kampútseumönnum, til að flytja ávarp og skýra frá baráttu þjóðar sinnar gegn yfirgangs-stefnu Víetnama og Sovétríkjanna í þessum heims-hluta. Óvíst er enn hvort af því getur orðið.

Fjölbreytt skemmtidags-skrá verður flutt í Háskóla-bíói. A söngsveitin Kjara-bót þar stærstan hlut, en auk þess verður margt annað um að vera, leikþáttir ofl. Barnapössun verður skipulögð fyrir þá sem þurfa.

Um kvöldið verður síðan skemmtifundur í Hreyfils-húsinu frá kl. 20-24. Gert er ráð fyrir skemmtidagskrá til að byrja með, en síðan verði stigin dans.

- Merki, plaköt og dreifirit er hagt að fá í Októ-berbúðinni að Öðinsgötu 30, Rauðu stjórnunni Lindar-götu 15 og hjá Sumarliða Ísleifssyni, Skaftahlíð 9. Þar er jafnframt hagt að fá allar upplýsingar í síma 23076.

Baráttan gegn kjara-ráninu mikilvægust í 1. maí aðgerðunum

viðtal við Kjartan Valgarðsson stjórnarmann

Eins og skýrt var frá í síðasta blaði náðist samkomulag um sameiginlegar aðgerðir 1.mai milli Baráttueiningar og Samfylkingar. Þessir aðilar hafa náð samkomulagi um grundvöll og nafn á fyrirbærið, sem er Sameining 1.mai gegn kjaraskerðingu.

Blaðið náði tali af einum stjórnarmanni Sameiningar, Kjartan Valgarðssyni, og byrjaði á því að spyrja hver hefði verið aðdragandinn að stofnun Sameiningar.

- Aðdragandinn er sá, að á fyrsta fundi Samfylkingar

18.mars s.l. kom fram samstarfstilboð frá Baráttueiningu. Þessi fyrsti var haldinn samkvæmt samþykkt liðsfundar Samfylkingar 1.mai 1978 að loknum fyrsta mai í fyrra. Á fundinum var ákveðið að Samfylking og Baráttueining hæfu viðræður um sameiginlegar aðgerðir. Þá þegar lá ljóst fyrir að grundvöllur hreyfinganna væri mjög svipaður og að úr samstarfi ætti að geta orðið.

- Hvers vegna er samstarf þessara aðila mögulegt nú fyrst það var það ekki í fyrra?

- Baráttueining telur sig frekar vilja starfa með okkur nú heldur en í fyrra. Þá náðu Baráttueining og Rauð Verkalýðseining (Fylkingin, innskot okkar) samstöðu á grundvelli, sem Samfylking 1.mai 1978 gat ekki sætt sig við. Þá eins og nú bar lítið á milli grundvallar Baráttueiningar og Samfylkingar en Samfylking lagði hins vegar ekki naga áherslu á að ná samstöðu þessara tveggja hreyfinga. Er það sennilega ein af orsökunum fyrir sam-

Frh. á bls. 11